

Nawae Najam kêtôm MARKA KETO

Nawae Najam kêtôm Marka Keto kêtu “Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê Nawae Najam,” tec eñ gêwa Jesu sa gebe ñac têkwa saki gêgôm kôm ñadôbgeñ ma amboac ñatau eñ. Gêgôm gêñ amboac ñatau eñ nec, kêtu awê kêpi biñ eñ kêdôñ-kêdôñ nañ, ma kêpi nê ñaclai, tañ kêtïñ ñalau sec ña awageñ ma kêsuc launêñ sec ôkwi nañ. Jesu kêsam tau gebe Namalacnê Latu eñ gêwin, tañ gêmêñ gebe êkêñ tau gebe êngamboac lau su aña sec ña ñaclai.

Marka keto Jesunê miñ gêc awê solop, keto kêtû wakac. Eñ kêwaka kôm Jesu gêgôm nañ sa kêlêlêc biñ eñ kêsôm to kêdôñ lauña nañ. Gêjac m Nawae Najam tau keto biñ dambêgeñ kêpi ñackêsgu Joañ ma kêpi Jesu gêliñ sañgu to Sadan kêtêtôm eñ nañja ma gacgten gelom Jesu gêgôm gêmac ñajam kêsa ma gêjam mêtê lau ñasakiñ tau. Malôgeñ acgom, go lau, tê têdaguc Jesu nê, nêñ kauc kêsa-kêsa kêpi eñ ma ênê soño-soño sêkêñ kisa eñ ñandañ kêsa. Marka gêjac Jesunê woke ñamuña, tañ sêjac eñ kêpi ka ma eñ gêdi sa aña ñacmatênêñ ñamiñ gêc mokêlatu ñamuña.

Nadênañ

1. Gêjac m Nawae Najam tau 1:1-13
2. Jesu gêjam mêtê gêmoa Galilaia 1:14-9:50
3. Aña Galilaia gêja Jerusalem 10:1-52
4. Jesunê woke ñamuña aña Jerusalem to malac, tañ gêc malac tau ñagala nañ 11:1-15:47
5. Jesu gêdi sa aña ñaematêñ ñ 16:1-8

6. Apômtau gêdi sa su jageoc tau lasê ma kêpi undambê gêja 16:9-20

*Nackêsagu Joaŋ gêjam mêtê
(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Joaŋ 1:19-30)*

¹ Jesu Kilisi, Anôtônê Latu, nê nawae najam tonec.

² Nawae njajam tau gêjac m kêtôm propete Jesaia keto gebe

“Ôlic acgom, Anôtônê biŋ tau tonec, aê jasakinj njoc njacjaej êmuŋ aôm naêmansaŋ nêm intêna.

³ Nac teŋ gêmôêc awa tonec gêmoa gamêŋ sawa gebe

‘Amansaŋ gamêŋ Apômtau êsêlêŋja to amêtôc ênê intêna êtu solop.’ ”

⁴ Nackêsagu Joaŋ gêô lasê gamêŋ sawa ma kêsagu lau to gêjam mêtê êsêac gebe “Anam taôm ôkwi to alinj saŋgu ma Anôtô êsuc nêm sec ôkwi.”

⁵ Tec lau gamêŋ Judaiaŋa to lau Jerusalemŋa samob sêsa dêdêŋ ej sêja ma seoc nêŋ sec lasê, go kêsagu êsêac aŋga bu Jordan.

⁶ Ma Joaŋ kêsô bôc kamele ɳaôlilu, taŋ sêwa kêtû obo naŋ, to kêjandinj ômbinjkap bôc ɳaôlic gêc dambépalê ma genj wagô to lêp kêtû nê mo.

⁷ Ma gêjam mêtê gebe “Nac teŋ oc êndaŋguc aê, naŋ ɳaclai kêlêlêc aê su. Aê oc jatôm gebe jatu ênê ataliwaga atom.

⁸ Aê tec kasagu amac ɳa bu ma ej oc ênsaŋgu amac ɳa Njalau Dabuŋ.”

*Jesu gêliŋ saŋgu
(Mat 3:13-17; Luk 3:21-22)*

9 Gêdêŋ tonaj Jesu aŋga Nasaret Galilaiaŋa gêja ma Joan̄ kêsagu en aŋga Jordan.

10 Jesu kêpi aŋga bu gêmêŋ e gêlic undambê gêja ma Njalau Dabuŋ amboac balôsi kêsêp mêmëgêſac en ñajâ.

11 Ma awa teŋ kêsa aŋga undambê gebe “Aêŋoc Latuc aôm, tec têtac gêwiŋ aôm ma galic aôm ñajam.”

*Sadan̄ kêlêtôm Jesu
(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)*

12 Ma Njalau Dabuŋ kêkac Jesu gacgeŋ kêsa gamêŋ sawa gêja.

13 Gêmoa gamêŋ sawa bêc 40 ma Sadan̄ kêlêtôm en, ma gêmoa gêwiŋ bôc saleŋja, mago aŋela sêjam sakiŋ en.

*Jesu gêjac m nê kôm mêtêŋa aŋga Galilaia
(Mat 4:12-17; Luk 4:14-15)*

14 Êsêac sêkôc Joan̄ tôn̄ su acgom, go Jesu gêja Galilaia jagêjam mêtê kêpi Anôtônê ñawae ñajam

15 gebe “Noc tau mêmëkêsa ma Anôtônê gamêŋ kêdabiŋ. Amboac tonaj anam taôm ôkwi ma akêŋ êwiŋ ñawae ñajam tau.”

*Jesu kêkalem lau iŋa aclê
(Mat 4:18-22; Luk 5:1-11)*

16 Jesu kêsêlêŋ gêmoa bugêjactoŋ Galilaiaŋa e gêlic Simon agêc lasi Andrea sêkêŋ wasaŋ sêmoa gebe êsêagêc ñac ulu iŋa.

17 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Andaŋuc aê ma oc jakêŋ amagêc alô ñamalac.”

18 Tec gacgeŋ dedec nêŋ wasaŋ gêcŋa ma têdaguc en.

19 Gêwi gamêŋ tau siŋ ma kêsêlêŋ gêja ec sauŋgeŋ ma gêlic Sebedai latui Jakobo agêc lasi Joan sêbêñôc wasaŋ sêŋgôŋ waŋ.

20 E gacgeŋ gêmôéc êsêagêc ma sêwi tameni Sebedai to nê kômwaga siŋ sêŋgôŋ waŋ ma têdaguc Jesu sêja.

*Nac tonjalau sec
(Luk 4:31-37)*

21 Aŋga tonaaŋ jasêsa Kapanaum ma gêdêŋ sabat Jesu gacgeŋ kêsô lôm jakedôŋ lau

22 e êsêac têtakê kêtû ênê mêtêŋa, gebe eŋ kêdôŋ êsêac kêtôm biŋsutau atom, kêdôŋ êsêac kêtôm ŋac tonjaclai teŋ.

23 Gêdêŋ tonaaŋ ŋac tonjalau ŋatêmuŋ teŋ gêŋgôŋ nêŋ lôm, naŋ gêmôéc gebe

24 “Jesu Nasaretŋa, aêacnêŋ asageŋ ŋagêdo gêdêŋ tauŋ. Aôm gômôêŋ gebe onseŋ aêac su me. Aê kajala aômgac, Anôtônê ŋac dabun aôm.”

25 Ma Jesu gec biŋ eŋ gebe “Awammê êsa ma ôsa aŋga ênê ôna.”

26 Ma ŋalau ŋatêmuŋ kêmônaŋ eŋ e kêwakic kapôêŋ, go kêsa aŋga ênê gêja.

27 Ma lau samob selendec ŋanô e têtu kênac gêdêŋ tauŋ gebe “Gêŋ tonec amboac ondoc, mêtê wakuc-goc. Eŋ kêjatu ŋalau ŋatêmuŋ tonjaclaiŋ ma taŋen wamu eŋ.”

28 Ma gacgeŋ ênê wae kêsa kêtôm Galilaia ŋagamêŋ samob gêjam aucgeŋ gêja.

*Jesu gêgôm lau taêsam ôliŋ ŋajam kêsa
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)*

29 Ma êsêac sêsa aŋga lôm mêtşêpi Simon agêc Andrea nêŋ andu sêja, ma Jakobo agêc Joan sêwiŋ.

30 Ma Simon lawao gêmac ôli ɳawajaô kapôêŋ gêc, tec gacgen sêsôm eŋ ɳawae gêdêŋ Jesu.

31 Tec Jesu gêja e kêkôc eŋ sa e ɳawajaô gêwi eŋ siŋ ma gêjam sakinj êsêac.

32 Kêtula gêdêŋ oc jakêsep êsêac sejoŋ lau gêmac samob ma lau tonjalau sec samob dêdêŋ Jesu sêja.

33 Lau malac tonanŋa samob sêkac sa jasêkô katamŋa.

34 Ma eŋ gêgôm lau gêmac tokainj-tokainj taêsam ôlinj ɳajam kêsa ma kêtinj ɳalau sec taêsam su ma gêjac jao ɳalau sec gebe sêsôm biŋ atom, gebe êsêac sêjala eŋgac.

*Jesu gêjam mêtê gêmoa Galilaia
(Luk 4:42-44)*

35 Ma gêdêŋ bêbêc kanucgen Jesu gêdi gêja gamêŋ sawa teŋ jaketenj mec gêmoa nê tauŋa.

36 Go Simon to êsêac, tanj sêwinj eŋ naŋ, têdaguc eŋ

37 e têtap eŋ sa ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Lau samob sêsôm aôm.”

38 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Tana malac ɳagêdô anja ônêŋa êwiŋmaŋ najanam mêtê êsêac anja ônêŋa amboac tonanj, gebe aê gajac kôm tonecgen ɳawae tec gamêŋ.”

39 Amboac tonanj eŋ gêjam mêtê kêtôm lôm Galilaiaŋa samob ma kêtinj ɳalau sec su.

*Jesu gêgôm ɳac tokamochôm ôli kêtû selec
(Mat 8:2-4; Luk 5:12-16)*

40 Nac tokamochôm gêdêŋ Jesu gêja kêpôŋ aduc ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Embe têmtac êwiŋ, naŋ ôŋgôm aê jatu selec.”

41 Jesu taê walô eŋ tec kêmêtôc lêma jakêmoasac eŋ ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe, “Aê gabe ôtu selec.”

42 Ma gacgej kamochôm gêwi ej siŋ ma ôli kêtû selec.

43 Go Jesu kêmåsuc ej gacgej kësa gêja

44 ma kêsôm gêdêj ej gebe “Ôlic acgom, ôtu awê êndêj lau teŋ atom, naôtôc taôm êndêj dêbuñwaga ma ôkêj da êtu kôtu selecja êtôm Mose kêjatu, gebe êwaka nêm biŋ sa êndêj êsêac.”

45 Mago ej kësa gêja e gêjac tau nê miŋ topalêgen ma gêgôm biŋ tau kêtû tapa. Tec Jesu jakësa malac samob gêmoa awêgej kêtôm gêmuñja kêtiam atom, go gêjam tau susu gêmoa ñamagêgej ma lau anja malac gêdô-gêdô dêdêj ej sêja-sêja.

2

*Jesu gêgôm ñac natêkwa kêtû goloŋ ôli ñajam kësa
(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)*

1 Bêc ñagêdô gêjaña acgom, go Jesu gêja Kapanauum kêtiam ma êsêac sêŋô ej ñawae gebe gêngôj nê andu.

2 Ma lau taêsam sêkac tauŋ sa jasêpô ej ñêŋôma ma sêkô katam dêmôêja gêwiŋ, go ej gêjam mêtê êsêac.

3 Gêjam mêtê gêmoa ma sêkôc ñac teŋ ñatêkwa kêtû goloŋ dêdêj ej sêja. Lau aclê sêbalan ej.

4 Lau taêsam sêkô êsêac auc ma sêgôm gênlêlôm sebe nasêsa Jesu ñagala elêmê, tec sêkac andu ñasalôm sa kêkanônj ônaŋ Jesu kêkô naŋ, go sêlêwaŋ ñac ñatêkwa kêtû goloŋ tonanj tomêgen kêsêp gêja.

5 Jesu gêlic êsêac sêkêŋ gêwiŋ, tec kêsôm gêdêj ñac ñatêkwa kêtû goloŋ gebe “Latucenec, aê kasuc aômnêm sec ôkwi su.”

6 Ma binsutau ñagêdô, taŋ sêŋgôj tonanj sêwiŋ naŋ, taêŋ gêjam gêc nêŋ ñalêlôm gebe

7 “Nac tonec kêsôm biŋ amboac ondoc. Enj kêsôm biŋ alôb-alôb. Asa kêtôm gebe êsuc sec ôkwi. Anôtô taugenj.”

8 Tec Jesunê kauc kêtap bi ŋ, taŋ taêŋ gêjam gêc nêŋ ŋalêlôm naŋ sa, ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Asagenj amac taêm gêjam biŋ amboac tonanj gêc nêm ŋalêlôm.

9 Biŋ ondoc tasôm ŋagaô êndêŋ ŋac ŋatêkwa kêtû golonj. Tasôm tonec gebe ‘Aê kasuc aômnêm sec ôkwi’ nec, me tasôm gebe ‘Ôndi sa, ôluŋ nêm mê sa ma ôsêlêŋ.’

10 Ma aê gabe amac ajala gebe Namalacnê Latu kêtû ŋatau aŋga nom gebe êsuc sec ôkwi.” Go kêsôm gêdêŋ ŋac ŋatêkwa kêtû golonj gebe

11 “Aê jasôm andêŋ aôm gebe Ôndi sa, ôluŋ nêm mê sa ma ôêc ôna nêm andu.”

12 Nac tau gêdi sa gacgeŋ e kêluŋ nê mê sa ma kêsa gêja, samob sêlic enj e têtakê ŋanô ma sêlambinj Anôtô gebe “Aêac alic gêŋ teŋ amboac tonec atom-anô.”

*Jesu kékalem Lewi
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)*

13 Go Jesu kêsa bugêjactonj gêja kêtiam ma lau samob dêdêŋ enj sêja jakêdônj êsêac.

14 Go kêsêlêŋ ma gêlic Alpai latu Lewi gêŋgôŋ telonj maleŋ. Tec kêsôm gêdêŋ enj gebe, “Ôndaŋguc aê.” Lewi gêdi kêdaguc enj gêja.

15 Jesu genj gêŋ gêŋgôŋ ênê andu, ma telonj to lau sec taêsam, taŋ têdaguc enj naŋ, sêŋgôŋ sêwiŋ Jesu to nê ŋacseŋomi.

16 Parisainêŋ binsutau ŋagêdô sêlic enj genj gêŋ gêŋgôŋ gêwiŋ lau sec to telonj, tec têtu kênac ênê

ηacseñomi gebe “En geñ to gêñom gêñ gêñgôñ gêwiñ teloñ to lau sec kêtû asageñja.”

¹⁷ Jesu gêñô tec gêjô êsêac aweñ gebe “Lau ôlinj najañam sêpô lêna tauñ kêtû doktaña atom. Mago lau togêmac tec sêpô lêna. Aê gamêñ gabe jakalem lau gêdêñ atom, jakalem lau secgeñ.”

*Biñ tanam dabuñ moña
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)*

¹⁸ Joaññê ñacseñomi to Parisai sêjam dabuñ mo. Tec lau ñagêdô dêdêñ Jesu sêja têtu kênac eñ gebe, “Kêtû ageñja Joaññê ñacseñomi to Pari-sainêñ ñacseñomi sêjam dabuñ mo, mago aômnêm ñacseñomi masi.”

¹⁹ Ma Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Lau embe sêniñ awê ñamoasiñ ma ñac-ênamawêwaga êmoa êwiñ êsêac, oc sênam dabuñ mo me. Ñac-ênamawêwaga embe emôa êwiñ êsêac, oc sênam dabuñ mo atom.

²⁰ Mago ñabêc oc mêñêsa ma sêkôc ñac-ênamawêwaga su aŋga êsêacnêñ, naŋgo êsêac sênam dabuñ mo êndêñ bêc tonaj.

²¹ “Ñac teñ oc êsi obo ñatali wakuc êpi ñakwê lançwa atom, gebe ñatali wakuc oc êôc ñakwê êngic, wakuc êkac su aŋga lançwa ma êkac kalalac e êtu sec samucgeñ.

²² Ma teñ oc êkêc wain wakuc êsêp bôc ñaôlic lançwa atom. Embe sêngôm, oc wain êôc ñaôlic êpoa e étañ ênaña ma ñaôlic tau êtu sec amboac tonaj. Wain wakuc sêkêñ êsêp ñaôlic wakuc.”

*Nacseñomi sesolop polom ñanô gedeñ sabat
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)*

23 Gêdêŋ sabat teŋ Jesu kêsêlêŋ gêmoa kôm polom-ŋa ŋalêlôm ma nê ŋacseŋomi sêsêlêŋ sêwiŋ ma sesolop polom ŋanô.

24 Tec Parisai sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Gôlicgac me, êsêac sêgôm gêŋ, taŋ tatôm gebe daŋgôm êndêŋ sabatŋa atom.”

25 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Biŋ taŋ Dawid gêgôm gêdêŋ gêmoa jageo ma mo gêjô eŋ to nê lau naŋ, asam atom me.”

26 Eŋ kêsô Anôtônê andu gêdêŋ ŋac dabuŋsêga Abiatar nê têm jageŋ polom, taŋ sêkêŋ gêdêŋ Anôtô kêtû da ma sêjac jao gebe lau sêniŋ atom, dabuŋwaga tauŋgeŋ, ma kêkêŋ gêdêŋ lau, taŋ sêwiŋ eŋ naŋ, seŋ amboac tonauŋgeŋ.”

27 Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Anôtô kêkêŋ sabat kêtû ŋamalacŋa, eŋ kêkêŋ ŋamalac kêtû sabatŋa atom.”

28 Amboac tonauŋ ŋamalacnê Latu kêtû sabat ŋatau gêwiŋ.”

3

*Nac lêma kêtû goloŋ nê biŋ
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)*

1 Jesu kêsô lôm kêtiam ma ŋac teŋ gêmoa tonauŋ, taŋ lêma kêtû goloŋ.

2 Tec êsêac dêdib Jesu gebe moae êŋgôm eŋ ôli ŋajam êsa êndêŋ sabat, gebe êsêac sebe sêŋgôliŋ biŋ êpi eŋ.

3 Ma eŋ kêsôm gêdêŋ ŋac lêma kêtû goloŋ gebe “Ôsa ômôén.”

4 Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Tatôm gebe tamoaſiŋ lau me daŋgôm êsêac sec êndêŋ sabat.

Tanam katuŋ sa me dansenj su.” E êsêac sêjam tauŋ tōŋ.

⁵ Tec enj têtac ɻandaŋ ma mata gê êsêac gelom-gelom e nê ɻalêlôm ɻawapac kêtu êsêac têntac ɻadaniŋa, go kêsôm gêdêŋ ɻac tau gebe “Ômêtôc lêmam.” Tec enj kêmêtôc lêma e ɻajam kêsa kêtiam.

⁶ Parisai sêsa e jagacgenj sêwiŋ Herodonê lau ma sêkic Jesunê biŋ gebe senseŋ enj su.

Lau taêsam sêkac sa semoa bugêjactoŋ

⁷ Go Jesu to nê ɻacseŋomi têtaŋ tauŋ su sêsa bugêjactoŋ sêja, ma lau taêsam anja Galilaia to Judaia

⁸ ma anja Jerusalem to Idumaia ma anja Jordan ɻamakeŋ ônêŋa ma anja Turu to Sidon ɻagamêŋ ɻagêdô têdaguc enj sêja. Lau taêsam, tanj sêŋô enj gêgôm gêŋ samob ɻawae, tec dêdêŋ enj sêja.

⁹ Ma enj kêsôm gêdêŋ nê ɻacseŋomi gebe sêmansaŋ wan saun tenj êtu enŋa, gebe lau sêkapinj enj sa atom.

¹⁰ Enj gêgôm lau taêsam ôliŋ ɻajam kêsa, ma êsêac, tanj ɻandaŋ totau-totau gêgôm êsêac naŋ, sêseli-sêseli lau dêdêŋ enj sêja sebe sêmoasac enj.

¹¹ ɻalau ɻatêmuŋ sêlic enj e sêu tauŋ sêc enj lanjônêmja ma sêmôêc gebe “Anôtônê Latu aôm.”

¹² Tec enj kêbaob êsêac ɻajaŋa, gebe sêsôm enj lasê atom.

Jesu kêjaliŋ nê aposolo 12 sa

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Go kêpi gamêŋ ɻabau gêja ma gêmôêc êsêac, tanj nê ɻalêlôm kepeŋ êsêac naŋ, dêdêŋ enj sêja.

¹⁴ Ma Jesu kêjaliŋ êsêac 12 sa ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amoa awiŋ aê e jasakiŋ amac anam mêtê lau

¹⁵ to jakêñ ñaclai êndêñ amac gebe atiñ ñalau sec.”

¹⁶ Ej kêjaliñ êsêac 12 tonan sa ma gê Simonnê ñaê gebe Petere

¹⁷ ma Sebedai latuagêc Jakobo agêc Joan, tan gê êsêagêcnêñ ñaê gebe Boaneges, ñam gebe Wapap latuagêc,

¹⁸ ma Andrea agêc Pilip, ma Batolomai agêc Matai, ma Tom agêc Alpai latu Jakobo, ma Tadai agêc Simon Kanaanña

¹⁹ ma Juda Isariot, tan geoc Jesu lasê.

Jesu ma Belsebul

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ma Jesu gêmu gêja nê andu, ma lau sêkac sa sêpi tagen kêtiam, tec ej to nê ñacserjomí sebe sêniñ gêñ e sêgôm jageo.

²¹ Ènê lau sêñô ma sêsa sebe sêkôc ej tõy sêsôm sebe “Gêñ teñ gêgôm ej”.

²² Ma biñsutau, tan aنجa Jerusalem sêsêp sêmên nañ, sêsôm gebe “Belsebul gêwinj ej, tec kêtinj ñalau sec ña ñalau sec nêñ kasêga.”

²³ Amboac tonan ej kêkalem êsêac sa ma kêsôm kêtû biñgôliñ gêdêñ êsêac gebe “Sadan oc êtiñ Sadan amboac ondoc.

²⁴ Gamêñ teñ embe êwa tau êkôc, oc gamêñ tonan ênêc êtôm atom.

²⁵ Ma gôlôac teñ embe sêwa tauñ êkôc, oc gôlôac tonan sêmoa êtôm atom.

²⁶ Ma Sadan embe êkêñ kisa êndêñ tau e êwa tau êkôc, oc êmoa êtôm atom, êtu ñacgêbac.

²⁷ “Magò ñac teñ êsô ñac ñajaña teñ nê andu naêjaingo ênê waba su atom. Ej ênsô ñac ñajaña tau tõy êmuñ acgom, go êjaingo ênê waba.

28 “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Njamalac latuŋi nêŋ sec samob to nêŋ biŋ alôb-alôb, taŋ sêšom-sêšom naŋ, Anôtô oc êsuc ôkwi.

29 Mago ḥac teŋ embe êsôm biŋ alôb-alôb êpi Njalau Dabuŋ, oc sêšuc sec tau ôkwi atomanô. Sec êsap eŋ tôŋ ênêc tengeŋ.”

30 Êsêac sêšom gebe “Njalau ḥatêmu gêgôm eŋ,” tec Jesu kêsôm biŋ tonan.

Jesu têna to lasii ḥanô

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Ma Jesu têna to lasii mêŋsêkô dêmôêŋa ma sêkêŋ lau jasêmôêc eŋ.

32 Lau sêgi eŋ auc sêŋgôŋ ma êsêac sêšom gêdêŋ eŋ gebe “Gôlicgac me, tênam to lasimi tec sêšom aôm sêmoa dêmôêŋa.”

33 Tec Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe “Tinoc to lasici asa lau.”

34 Go mata gaôc lau, taŋ sêgi eŋ auc sangôŋ naŋ, ma kêsôm gebe “Alic acgom, aê tinoc to lasici tau tonec.

35 Lau taŋ sêmasaŋ Anôtônê biŋ, lau tonan têtu lasicio to ḥac ma tinoc.” *

4

Biŋgôlin ḥac kêpalip ḥawêŋa

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 Go Jesu gêmu jagêjac m kêdôŋ êsêac gêŋgôŋ ambêô kêtiam. Lau taêsam sêkac sa dêdêŋ eŋ sêja, tec kêpi waŋ teŋ jagêŋgôŋ. Sêsu waŋ su jakêpoac ma lau samob sêmoa bau e gêdêŋ butali.

---

* **3:35:** Sadajnê ḥaê teŋ. (Alic Mat 10:25)

² Ma kêsôm binj taêsam gêdêj êsêac gêjam kêtû bingôlinjeng. Ma kêsôm kêsêp nê mêtê gêdêj êsêac gebe

³ “Akêj tanjem acgom. Alic acgom, ñac-kêpalip-ñawêwaga teñ kêsa gêja gebe êpalip nê ñawê.

⁴ Kêpalip gêmoa e ñagêdô kêsêp intêna, tec moc mêmseñ su.

⁵ Ma ñawê ñagêdô kêsêp nom poc, nañ nom ñalêsi gêc atom. Tec gacgen kêpoa gebe kêsêp nomlêlôm gêja atom.

⁶ E oc kêpi ma kêsêgô e kêtû masê gebe ñawakac keselenj kêsêp gêja atom.

⁷ Ma ñagêdô kêsêp êcmôkê, ma êc kêpoa e gejon êndu ma gêjam ñanô atom.

⁸ Ma ñagêdô kêsêp nom ñajam, tec kêpi to kesewec ma gêjam ñanô ñajam. Tenj gêjam 30, teñ 60, ma teñ 100.”

⁹ Ma kêsôm gebe “Ñac teñ nê tanjasuñ embe ênêc, nañ êñômañ.”

*Jesunê bingôliñ ñam
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Ma gêdêj tanj ej gêmoa tauña nañ, êsêac tanj sêwiñ ej to êsêac 12 têtu kênac ej kêtû bingôlinj tauña.

¹¹ Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac atap Anôtônê gamêj ñabij ñalêlômja tònê sa, mago êsêac, tanj sêmoa dêmôêja nañ, sêñô binj samob êtu bingôlinjeng

¹² gebe

‘Êsêac sêlic amboac sêlic ma sêjala atom
to sêñô amboac sêñô ma nêñ kauc êsa atom,

gebe sênam tauŋ ôkwi atom ma nêŋ sec ênaŋa atom.’”

*Jesu gêwa biŋgôliŋ ɻac kêpalip ɻaweŋa ɻam sa
(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)*

¹³ Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac ajala biŋgôliŋ tônê ɻam atom, ma oc ajala biŋgôliŋ ɻagêdô samob ɻam amboac ondoc.

¹⁴ ɻac-kêpalip-ɻawêwaga naŋ kêpalip mêtê.

¹⁵ Lau tanj sêsep intêna naŋ amboac tonec gebe sêpalip mêtê kêsêp êsêacnêŋ ɻalêlôm ma êndêŋ tanj sêŋô naŋ e gacgen Sadaj mêmêjaŋgo mêtê, tanj sêpalip kêsêp êsêacnêŋ ɻalêlôm naŋ su.

¹⁶ Ma tonec têtôm êsêac, tanj sêpalip kêsêp nom-poc naŋ gebe Gêdêŋ tanj sêŋô mêtê naŋ e gacgen sêkôc sa totêntac ɻajamgeŋ.

¹⁷ Mago êsêacnêŋ ɻawakac jagêjam atom. Êsêac lau dainj-dainj. Embe gêŋ wapac êtap êsêac sa me sêjanda êsêac êtu mêtêŋa, oc gacgen sêwi siŋ.

¹⁸ Ma ɻagêdô, tanj sêpalip kêsêp êcmôkê naŋ, têtôm êsêac, tanj sêŋô binj

¹⁹ ma gêŋlêlôm-lêlôm nomŋa to lêtôm awêŋa ma têntac kalac gêŋ ɻagêdôŋa ejor binj tau êndu ma sênam ɻanô atom.

²⁰ Ma ônaŋ sêpalip kêsêp nom ɻajam têtôm êsêac, tanj sêŋô binj to sêkôc sa ma sêjam ɻanô, ɻagêdô 30, ɻagêdô 60, ɻagêdô 100.”

*Lamp kêkô suc ɻalêlôm
(Luk 8:16-18)*

²¹ Ma Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Sêkôc lamp sêmêŋ gebe sêŋgênduc ɻa suc auc me sêkêŋ êsô pôpô ɻalabu me masi. Me sêkôc lamp sêmêŋ gebe sêkêŋ êkô jakaiŋ ɻaô.

22 Gêj samob, taŋ kêsiŋ tau naŋ, oc sêkêŋ êsa awê samob. Ma gêj samob, taŋ gêc ŋalêlômgeŋ naŋ, oc êtu awê samob.

23 Nac teŋ nê taŋasuŋ êŋôŋja embe ênêc, naŋ êŋômaŋ.”

24 Go kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Gêj taŋ amac aŋô naŋ, taêm ênam. Dôŋ taŋ anam dôŋ lau naŋ, Anôtô oc ênam dôŋ amac, ma oc ênsalê ŋagêdô êlêlêc amacnêm êndêŋ amac êwiŋ.

25 Nac taŋ nê gêj gêc naŋ, êtap ŋagêdô sa naêwiŋ. Ma nac taŋ nê gêj masi naŋ, sêkôc ŋakêsu, taŋ gêc eŋja naŋ, su amboac tonanjeŋ.”

Biŋgôliŋ kêpi ŋawê tau kêpoaŋa

26 Ma Jesu kêsôm gebe “Anôtônê gamêŋ amboac ŋamalac teŋ gêjac ŋawê kêsêp kôm,

27 go gêc nê bêc gêdêŋ gêbêc ma gêdi sa gêdêŋ geleŋja, ma ŋawê tau kêpoa e kêtû kapôêŋ naŋ ŋam eŋ gêjam kauc.

28 Nom tau gêjam ŋakôm, ŋakaiŋ kêtû ŋamata, go ŋaola, gocgo ŋanô gêjac têc auc.

29 Ma êndêŋ taŋ ŋanô êtu gagweŋ naŋ, ŋatau gacgeŋ êsakiŋ bôjaŋ jalô êna gebe noc sêncac gêŋ ŋanô saŋa mêŋkêsa.”

Biŋgôliŋ gêmêc ŋawêŋa (Mat 13:31-32; Luk 13:18-19)

30 Go kêsôm gebe “Aêac tanam dôŋ Anôtônê gamêŋ êpi asageŋ ma tanam biŋgôliŋ ondoc êpi.

31 Kêtôm gêmêc ŋawê. Embe tapalip êsêp kôm, oc talic ŋasec-ŋasec kêtôm gêj ŋagêdô ŋamatu atom. Gêj tau sauŋanô.

32 Mago tapalip êsêp nom acgom, go êpi e êlêlêc gêj tolaun samob su ma etoc laka kapôêj, go moc umboj ñalabuña sênam sac sêngôj ñaaajuñ.”

33 Eñ kêsôm biñ tau gêdêj êsêac gêjam kêtû binjôliñ taêsam kêtôm sêjalaña.

34 Ma kêsôm biñ teñ kësa awê gêdêj êsêac atom, kêsôm kêtû binjôliñgej e êsêac to nê ñacseñomi sêmoa tauñja acgom, go gêwa biñ samob sa gêdêj êsêac.

*Jesu kêsôm mutêna kêtû malô
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)*

35 Gêdêj bêc tonaj ñakêtulala Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Tanac êñgic tana ñamakej ônêja.”

36 Sêwi lau siñ ma sêkôc eñ toôñgej sêja wañ ma wañ ñagêdô sêwiñ eñ.

37 Gêdêj tonaj mu gêbuc kêtû têna e ñadembom kêsalê wañ auc ma landôm jagodoc-jagodoc.

38 Ma eñ tau nañ geden kwalim ma gêc bêc gêc wañkuña, tec jasêju eñ ma sêsmô gêdêj eñ gebe “Mêtêmôkê, aôm gôlic oc tanaña necgac me.”

39 Tec eñ mata gêlac ma gec biñ mu ma kêsôm gêdêj ñadembom gebe “Jamañgen ma ônam taôm tôj.” Ma mu kêtû malô to bêñôj kêsêp e kêñôma.

40 Go Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac matem golec asageñja. Amac akêj gêwiñ atom me.”

41 Êsêac têtêc tauñ ñanô ma sêsmô gêdêj tauñ gebe “Ñac tonec asa, tec mu to ñadembom tañej wamu gêdêj eñ nec.”

5

*Jesu gêgôm ñac toñalau natêmuñ ôli ñajam kësa
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)*

1 Êsêac jasêô lau Gadarene nêj gamêj aŋga bugêactonj ɣamakej ônêja.

2 Ma gêdêj taŋ eŋ kêsép aŋga waŋ naŋ, e gacgeŋ ɣac teŋ tonjalau ɣatêmuŋ kêsa aŋga sêô jagêdac eŋ.

3 Nac tau gêmoa gamêj sêôŋa ma lau teŋ têtôm gebe sênsô eŋ tôŋ atom, sêsô eŋ ɣa kapoacwalô, mago kêtôm atom amboac tonaj.

4 Sêsô eŋ akaiŋ tôŋ to sêbôeŋ eŋ ɣa kapoacwalô kétu dim ta  sam, mago kêmônaŋ kapoacwalô tulu to kêlêsaŋ I  poa g  ngic ma lau teŋ nêj ɣaclai kêtôm gebe s  nam eŋ tôŋja atom.

5 Kêtôm b  c to gelengeŋ eŋ gêmoa sêô to lôc geden tÔ  ngeŋ ma k  wakic to kêtuc tau ɣa poc.

6 Nac tau g  lic Jesu k  sa ja  cgeŋ ma k  l  ti jak  p  n aduc gêdêj eŋ

7 ma g  m  ec awa kap  eŋ gebe “L  l  c ɣatau An  t   n   Latu Jesu, a  ag  cn   asagen ɣag  d   gêdêj tauŋ, a   aoc g  jac An  t   naŋ k  tu   l  nsu a   atom  .”

8 Nac tau k  s  m biŋ tonaj gebe Jesu kas  m gêdêj eŋ g  muŋ su gebe “A  m ɣalau ɣatêmu, ondec ɣamalac tonec ma ôsa ôna.”

9 Go Jesu k  tu k  nac eŋ gebe “A  mn  m ɣa   asa.” Ma eŋ g  j   eŋ awa gebe “A  joc ɣa   ‘Legion’, gebe a  ac lau ta  sam.”

10 Go keteŋ Jesu kepeŋ ducgeŋ gebe êôc ês  ac ôkwi s  sa gam  n tonaj s  na atom.

11 B  can   pom kap  eŋ teŋ seŋ g  j s  moa gam  n tau ɣal  c.

12 Tec ɣalau tau teteŋ eŋ gebe “Ôk  j a  ac naas  p b  c t  n   ɣal  l  m ana.”

13 Ma Jesu gêlôc gebe sêna. Tec ɳalau ɳatêmui sêsa aŋga ɳamalacnê jasêsep bôc tonaj ɳalêlôm sêja ma bôc tau topomgeŋ sêسابي aŋga salic guluj tagen jasêsep bu. Bôc tau amboac 2,000 ma sênôm bu su sêjaŋa.

14 Go lau bôcŋa sêc jasêsôm ɳawae aŋga malac to gamêŋ ɳakêtu gêdô. Tec lau sêmêŋ sebe sêlic gêŋ tau ɳam.

15 Amboac tonaj dêdêŋ Jesu sêja e sêlic ɳac, tanj ɳalau ɳatêmui taêsam sêpôŋ eŋ naŋ, nê kauc kêsa ma kêsô ɳakwê sa gêŋgôŋ, ɳac toLegion tau tônê, ma têtêc tauŋ ɳanô.

16 Ma êsêac, tanj mateŋanô sêlic gêŋ, tanj kêtap ɳac tonjalau ɳatêmui ma bôc sa naŋ, sêjac ɳamiŋ gêdêŋ êsêac gêwiŋ.

17 Ma êsêac jateteŋ Jesu gebe êwi êsêacnêŋ gamêŋ siŋ ma êc êna.

18 Gêdêŋ eŋ kêpi waŋ naŋ, ɳac tau gêmuŋgen ɳalau ɳatêmui gêgôm eŋ naŋ, keteŋ Jesu gebe “Aê jawinj aômmaŋ.”

19 Mago Jesu gêlôc gêdêŋ eŋ atom ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôpi nêm andu ôndêŋ nêm lau ôna ma ônac miŋ gêŋ kapôeŋ, tanj Apômtau gêgôm gêdêŋ aôm to taê walô aôm naŋ, êndêŋ êsêac.”

20 Tec eŋ gêja ma gêjac miŋ gêŋ kapôeŋ, tanj Jesu gêgôm gêdêŋ eŋ naŋ, aŋga gamêŋ Malaclemeŋluŋa. Ma lau samob sê taêŋ ɳanô.

*Jairi latuo to awê, tanj kêmoasac Jesunê ɳakwê naŋ
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)*

21 Jesu kêpi waŋ ma gêjac gêŋgic jakêsô ɳamakenj ônêŋa kêtiam. Ma lau taêsam sêkac sa dêdêŋ eŋ sêja. Ma eŋ gêmoa bugêjactoŋ ɳataligenj.

²² Ma lômmôkê teñ, ênê ñaê Jairi, gêmêñ e gêlic eñ ma gêu tau gêc eñ akainña,

²³ ma keteñ eñ kepeñ ducgen ma kêsôm gebe “Latuco tecênê gêmac e awa kêtû dambê. Tec ômôñêñ ma ôkêñ lêmam ênsac eñ gebe ñajam êsa ma êmoa mata jali.”

²⁴ Tec Jesu gêwiñ eñ gêja ma lau taêsam têdaguc eñ e sêkapiñ eñ sa.

²⁵ Ma awê teñ gêjam dec kêtôm jala 12,

²⁶ ma kêtap ñandañ kapôñêñ sa añga dokta taêsam nêñ ma kêjainj nê awa samob. Mago gêjam eñ sa atom e gêmac gêjam sêga.

²⁷ Awê tau gêñô Jesu ñawae ma gêmêñ kêseli lau gêc eñ dêmôêmuña mëñkêmoasac ênê ñakwê,

²⁸ gebe eñ kêsôm gebe “Aê embe lamoasac ênê ñakwêgeñ, oc êngôm aê ôlic ñajam êsa.”

²⁹ Kêmoasac e gacgenj nê dec kêpa ma kêsaê ôli gebe gêmac gêwi eñ siñ.

³⁰ Ma Jesu kêsaê sebenj gebe ñaclai kêsa añga ênê gêja, tec kêkac tau ôkwi gêdêñ lau ma kêtû kênac gebe “Asa kêmoasac ñoc ñakwê.”

³¹ Ma nê ñacseñomi sêôm gêdêñ eñ gebe “Aôm gólic lau sêkapiñ aôm sa sêmoa, mago kôtu kênac gebe ‘Asa kêmoasac aê.’”

³² Ma Jesu kêkac tau ôkwi gebe êlic asa gêgôm gêñ tau.

³³ Mago awê tau kêjala gêñ, tanj kêtap eñ sa nañ, kêtakê e kêtêñep tau ênduêndu, kêsa jagêu tau gêc Jesu lañônêñja ma geoc biñ samob lasê gêdêñ eñ.

³⁴ Ma eñ kêsôm gêdêñ eñ gebe “Latucoenec, nêm kôkêñ gêwiñ gêgôm aôm ñajam kêsa, ôsa totêmtac malôgeñ ôna ma nêm gêmac êwi aôm siñ.”

35 Kêşôm biŋ gêmoa ma lau ɳagêdô sêmêŋ aŋga lômmôkênenê andu ma sêşôm gebe “Latômo gêmac êndugac, aôm ôlênsôŋ mêtêmôkê êtu ageŋja.”

36 Êsêacnêŋ biŋ gêlêŋ Jesu tôŋ atom ma kêsôm gêdêŋ Iômmôkê gebe “Ôtêc taôm atom, ôkêŋ êwiŋgeŋ.”

37 Ma en gêlôc gêdêŋ lau teŋ gebe sêndaŋguc eŋ atom, Petere ma Jakobo agêc lasi Joan tauŋgeŋ sêwiŋ eŋ.

38 Ac jasêô lasê Iômmôkênenê andu e gêŋô ɳaonda ma lau têtaŋ to sêjam taŋi sa.

39 Ma kêsô gêja e kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Amac agôm ɳaonda to atan kêtû asageŋja. ɳapalêo gêmac êndu atom, gêc bêcgeŋ tec gêc.”

40 Ma êsêac sêômac eŋ. Tec kêjanda êsêac samob sêsa sêja ma kêkôc ɳapalê têna agêc tama to êsêac, taŋ sêwiŋ eŋ sêja naŋ, ma kêsô balêm, taŋ ɳapalêo gêc naŋ gêja.

41 Jakêkam ɳapalêo lêma ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Talita kumi,” tanam ôkwi gebe “ɳapalêo, aê jasôm aôm ôndi sa.”

42 E gacgeŋ ɳapalêo gêdi sa ma kêsêlêŋ, gebe ênê jala kêtû 12. Ma êsêac selendec ɳanô.

43 Go eŋ gêjac jao ɳajaŋa gêdêŋ êsêac gebe lau teŋ sêŋô ɳawae atom, ma kêsôm gebe sêkêŋ gêŋ ɳapaleo tau êniŋ. * Legion.

6

*Jesunê lau têtin eŋ aŋga Nasaret
(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)*

---

* **5:43:** Lau Rom sêsam siŋwaganêŋ ton kapôeŋ teŋ gebe

1 Ma Jesu gêwi gamêŋ tonaj siŋ jagêô lasê tau nê malacmôkê ma nê ɻacseŋomi têdaguc eŋ sêja.

2 Gêdêŋ sabat eŋ kêdôŋ mêtê gêmoa lôm ma êsêac taêsam, tanj sêŋô naŋ, têtakê ɻanô ma sêšom gebe “Nac tonec kêkôc gêŋ tonec aŋga ondoc, ma kauc, tanj eŋ kêtap sa naŋ, amboac ondoc, ma gêŋtalô, tec eŋ lêma gêgôm nec, ɻam amboac ondoc.

3 Nac tonec kamunda, Maria latu ma Jakobo agêc Joses ma Juda agêc Simon tewenj nec. Ma ênê lasiiio tec sêmoa sêwiŋ aêac nec atom me.” Ma têtu môsi eŋ.

4 Tec Jesu kêsom gêdêŋ êsêac gebe “Lau gamêŋ teŋ tetoc propete teŋ sa kwalec atom, tau nê malacmôkê to tau nê lasitêwai ma nê gôlôac tec sêmbu eŋ.”

5 Ma eŋ kêtôm gebe êŋgôm gêŋtalô teŋ aŋga tonaj atom, tageŋ kêkêŋ lêma gêšac lau togêmac luagêcgeŋ ma gêgôm êsêac ôliŋ ɻajam kêsa.

6 Ma êsêacnêŋ sêkêŋ gêwiŋ masiŋa gêjac ênê Iêno auc.

Jesu kêsakiŋ nê aposolo sêja

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

Jesu gêjac laoc gamêŋgeŋ jakêdôŋ lau.

7 Go gêmôec êsêac 12 dêdêŋ eŋ jakêsakiŋ êsêac luagêc-luagêc ma kêkêŋ ɻaclai gêdêŋ êsêac gebe sêkôniŋ ɻalau ɻatêmu.

8 Go gêlêŋ biŋ êsêac gebe sêkôc gêŋ teŋ sêmoa intêna atom, tôc tagenj. Mo masi, atali masi, awa êsêp ômbiŋkap atom.

9 Mago sêšô nêŋ atapa ma sêšô ɻakwê luagêc atom.

10 Go kêsom gêdêŋ êsêac gebe “Embe api andu teŋ, naŋ aŋgôŋ tonajgeŋ e awi gamêŋ tau siŋ.

11 Malac teŋ embe sêkôc amac sa to sêkêŋ taŋeŋ amac atom, naŋ awi gamêŋ tonan siŋ, ma andôŋ ñakekop, taŋ gêc amac emkain naŋ, su êtu nêŋ geo ñabelo teŋ êndêŋ êsêac.”

12 Go ñacseŋomi sêsa sêja ma sêjam mêtê gebe lau sênam tauŋ ôkwi.

13 Ma têtiŋ ñalau sec taêsam sêsa sêja to seŋ oso lau gêmac taêsam ña niptêkwi ma sêgôm êsêac ôlinj ñajam kêsa.

*Nackêsgu Joaŋ gêmac endu
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)*

14 Jesunê ñaê ñawae kêsa e kiŋ Herodo gêŋô ma lau sêsmô sebe “Nackêsgu Joaŋ gêdi sa aŋga ñacmatênen, tec ñaclai kêpoa kêpi enj.”

15 Lau ñagêdô sêsmô sebe “Enj Elia,” ma ñagêdô sêsmô sebe “Propete tê sêmoa-sêmoa nê nêŋ teŋ.”

16 Mago gêdêŋ taŋ Herodo gêŋô biŋ tonan ñawae naŋ, kêsôm gebe “Joaŋ taŋ kajatu dêdim enj gêsutêkwa gêngic naŋ, gêdi sa.”

17 Herodo tau tonan kêsôm sêkôc Joaŋ tôŋ ma sêsmô enj tôŋ gêngôn kapoacwalô. Herodo gêgôm gêŋ tonan gebe tau gêjam têwa Pilip nê awê Herodia,

18 ma Joaŋ kêsôm gêdêŋ Herodo gebe “Gôjam têwamnê awê tec keso.”

19 Herodia genj anô-anô Joaŋ gebe ênac enj êndu, mago gêgôm elêmê,

20 gebe Herodo kêtêc Joaŋ. Enj kêjala enj gebe enj ñac gêdêŋ to ñac dabuŋ, tec gejob enj. Herodo gêŋô ênê biŋ e kêpô lêna tau ñasec, mago kêkêŋ taŋa enj gêjac ñawaegenj.

21 Ma gêdêŋ ɻasawa teŋ Herodo ta  g jam n  b c t na k k c e n , tec g g m moasi  kap  n  g d  n  n  kiap to kapitai ma laumata Galilaian .

22 Ma Herodia latuo k s  jak t  w  e Herodo to n  ɻacle  s lic ɻajam. Tec Herodo k s m g d  n  ɻapal o gebe “Embe t mtac  wi  g y teŋ a ga a njoc ma ote , oc jak y  nd  n  a m.”

23 E  k t c l ma ma k s m g d  n  ɻapal o gebe “G y samob, ta  ote  na , oc jak y  nd  n  a m. Embe ote  ɻoc gam   ɻamake , oc jake gen .”

24 Tec ɻapa o k sa jak s m g d  n  t na gebe “A  jate  asagen .” Ma t na k s m gebe “Ote  ɻack s gu Jo n m k  pac.”

25 E ɻapal o k l ti gacge  k s  g d  n  ki  g ja jakete  gebe “A  gabe galocge   k y ɻack s gu Jo n m k  pac  s p  laclu te   nd  n  a .”

26 Ki n  ɻal l m ɻawapac ɻan , tagen  k tu k t c l ma a to k tu ɻacle na tec e  gebe ense  bi  su atom.

27 E gacge  ki  k s ki  si w ga te  ma k jatu gebe  k c Jo n m k  pac  m  n . ɻac tau g ja e g dim Jo n g sut k wa g ng c a ga andu kapoacwal n ,

28 go k k y m k  pac k s p  laclu te  m n k  k y g d  n  ɻapal o, ma ɻapal o k k y g d  n  t na.

29 Jo n  ɻacs j mi s n o ɻawae m n s k c  n  ɻaw l la  su jas k y g c s  te .

Jesu g l m lau 5,000

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jo n 6:1-15)

30 Aposolo s k c sa d d  n  Jesu s ja ma s jac g y samob, ta  s g m to t d  n  na , ɻami  g d  n  e .

31 Lau ta sam s ja s m  -s ja s m  , ma n  ɻasawa s ni  g y a g c atom. Tec Jesu k s m g d  n 

êسêac gebe “Ajôc, tana gamêj ɻasawa tej tamoa nêj tauñja gebe aniŋ awem ɻagec.”

³² Tec êsêac sépi waŋ sêšô gamêj ɻasawa tej sêmoa nêj tauñja.

³³ Lau sêlic êsêac sêja ma taêsam sêjala êsêac. Tec lau aŋga malac samob sêselêj sêwinj tauŋ e jasêô lasê gamêj tau, taŋ Jesu to nê ɻacseñomi sebe sêmoa naŋ, sêmuŋ êsêac.

³⁴ Gêdêj tanj Jesu mêmkêšô naŋ, gêlic lau tonj kapôeŋ ma taê walô êsêac gebe êsêac amboac domba, naŋ ɻacgejobja masi. Tec gêôc awa sa ma kêdôŋ biŋ taêsam gêdêj êsêac.

³⁵ Oc gêja, tec ênê ɻacseñomi dêdêj ej sêja ma sêšôm gebe “Gamêj tonec gamêj sawa ma oc gêja su.

³⁶ Amboac tonanj ôkêj lau sêc êliŋ-êliŋ gebe sêna malac to gamêj ɻakêtu gêdô nasênam ôli nêj gêj sêniŋja.”

³⁷ Tec Jesu gêjô êsêac awenj ma kêsôm gebe “Amac taôm akêŋ gêj êsêac sêniŋ.” Ma êsêac têtu kênac ej gebe “Amboac ondoc, aêac ana anam ôli polom ɻa denari 200 mêmjakêj êsêac sêniŋ me.”

³⁸ Ma ej gêjam kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgenj gêc, ana alic acgom.” Êsêac sêlic su ma mêmksêšôm gebe “Polom lemenj tej ma i luagêc.”

³⁹ Go ej kêjatu êsêac gebe samob sêŋgôŋ sic tomôkê-tomôkê sêŋgôŋ gêgwaŋ ɻamêdôb wakuc tonanj.

⁴⁰ Ma lau sêŋgôŋ sic totonj-totonj, tonj ɻagêdô 100, ɻagêdô 50.

⁴¹ Go Jesu kêkôc polom lemenj tej to i luagêc tonanj sa mêmata gedec undambé ma gêjam

danje, go kēpô polom kēkōc ma kēkēj gêdêj
ηacseñomi gebe sénac sam êndêj lau. Ma gêjac sam
i luagêc tau gêdêj êsêac samob.

42 Samob seŋ e gêôc êsêac tôŋ.

43 Go ηacseñomi sejoŋ ηapopoc sa kêsêp gadob 12
e ménjgêc ma i ηagêdôgêdô gêwiŋ.

44 Ma êsêac, tanj seŋ polom tau naŋ, ηacwaga
5,000.

*Jesu kêsêlêrl gêmoa ηadembom ηaô
(Mat 14:22-33; Joaŋ 6:15-21)*

45 Ma Jesu kêkac nê ηacseñomi gacgeŋ sépi wanj
sêmuŋ eŋ sêna Betsaida, naŋ gêc ηamakeŋ ônêŋa,
ma eŋ tau êmoa e êkêj lau sêna acgom.

46 Eŋ kêkêj lau sêja su acgom, go kêpi lôc gêja
gebe etenj mec.

47 Oc jakêsêp su ma wanj kêsa e jakêkô ηaluŋ ma
eŋ taugenj gêmoa baugenj gêmoa.

48 Ma gêlic êsêac segolem elêmê gebe mu kêpuc
êsêac tôŋ. Talec kêtaŋ, go kêsêlêj gêmoa ηadembom
ηaôgeŋ kasa gêdêj êsêac gêja. Eŋ gebe êôc lêlêc
êsêac êna.

49 Ac sêlic eŋ kêsêlêj gêmoa ηadembom ηaôgeŋ ma
sêjam kauc sebe oc balôm teŋ, tec sêwakic.

50 Êsêac samob sêlic eŋ e têtakê. Go eŋ awa kêsa
sebenj ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Têmtac êpa su,
aê tau tonec, atêc taôm atom.”

51 Ma eŋ jakêpi wanj gêwiŋ êsêac ma mu kêtu
malô. Ma êsêac têtakê e sêŋac lemenj ηanô,

52 gebe êsêacnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ polomŋa
atom, nêŋ ηalêlôm ηajaŋa tec gêc.

Jesu gêgôm lau gêmac aŋga Genesaret ôliŋ ɳajam kësa
(Mat 14:34-36)

⁵³ Ma sêja e sêpi bau aŋga Genesaret ma sêsô wanj tōŋ.

⁵⁴ Sêsep aŋga wanj sêja e gacgen lau sêjala eŋ den tagen.

⁵⁵ Ma sêlêti sêjam gamêŋ aucgen e lau sêbalaŋ lau, tanj gêŋ gêgôm êsêac naŋ, tosac-tosac sêja gamêŋ, tanj sêŋô gebe eŋ gêmoa naŋ.

⁵⁶ Ma gêdêŋ tanj gêô lasê malac sauŋ to kapôêŋ ma gamêŋ ɳakêtu gêdô-gêdô naŋ, êsêac sêkêŋ lau gêmac sec malacluŋ kêtômgeŋ ma teteŋ eŋ gebe sêmoasac ênê ɳakwê ɳataligeŋ, ma samob, tanj sêmoasac eŋ naŋ, tec ôliŋ ɳajam kësa. *

7

Lau ɳanô nêŋ mêtê
(Mat 15:1-9)

¹ Ma Parisai to biŋsutau ɳagêdô, tanj sêmêŋ aŋga Jerusalem naŋ, sêkac sa dêdêŋ Jesu sêja.

² Ma sêlic ênê ɳacseŋomi ɳagêdô sêkwasiŋ lemen atom, seŋ gêŋ paliŋ-paliŋgeŋ.

³ Parisai to Juda samob seŋ gêŋ atom e sêkwasiŋ lemen su acgom, gebe têdaguc lau ɳanô nêŋ ɳagôliŋ.

⁴ Ma embe aŋga gamêŋ têtulu gêŋŋa sêmêŋ, naŋ sêniŋ gêŋ atom e sêliŋ bu su acgom. Ma ɳagôliŋ langwa ɳagêdô taēsam gêc, tanj têdaguc gêwiŋ amboac sêkwasiŋ suc to laclu ma ku.

⁵ Amboac tonaj tec Parisai to biŋsutau têtu kênac eŋ gebe “Amboac ondoc, aômnêm ɳacseŋomi

---

* **6:56:** K mwaganêŋ a c tagenja. Alic Mat 18:28

têdaguc lau ɳanô nêŋ ɳagôliŋ atom, sêkwasiŋ lemen
atom ma seŋ gêŋ.”

⁶ Tec eŋ kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Jesaia geoc biŋ
lasê jagêdêŋgoc kêpi amac dansantêna amboac teto
gêc gebe

‘Lau tonec tetoc aê sa ɳa gêdôŋôlicgeŋ,
mago nêŋ ɳalêlôm gêmoa jaêc aê.

⁷ Êsêac sêjam sakinj aê kwalec
gebe biŋsu, taŋ êsêac têdôŋ naŋ, ɳamalacnêŋ biŋ
ɳaômägeŋ.’

⁸ Anôtônê biŋsu naŋ amac awi siŋ su, ma
ɳamalacnêŋ ɳagôliŋ laŋwa tec akôc tôŋ.”

⁹ Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Anôtônê biŋsu tec
abanac e ɳapep sawa gebe amansaŋ taôm nêm
ɳagôliŋ laŋwaŋa.

¹⁰ Mose kêsôm gebe ‘Otoc tamam agêc tênam sa.
Nac teŋ embe êsôm biŋ sec êpi têna me tama, naŋ
sênaç eŋ êndu.’

¹¹ Mago amac tec asôm gebe ‘Nac teŋ embe êsôm
êndêŋ têna me tama gebe Aêŋoc gêŋ, taŋ taêm kêka
amoá naŋ, Korban,’ ɳam gebe jakêŋ êndêŋ Anôtô,

¹² go anac jao eŋ gebe ênam têna me tama sa êtiam
atom.

¹³ Amac ajam Anôtônê biŋ auc ɳa taôm nêm
ɳagôliŋ laŋwa, taŋ adôŋ gelom-gelom naŋ, ma
ajam gêŋ ɳagêdô ôkwi gêwiŋ.”

*Geŋ taŋ gêgôm ɳamalac kêtú sec
(Mat 15:10-11, 15-20)*

¹⁴ Go Jesu gêmôêc lau dêdêŋ eŋ sêja kêtiam ma
kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Samob aŋô aêŋoc biŋ ma
nêm kauc êsa.

15 Gêj dêmôêja tej embe êsêp ñamalacnê ñalêlôm êna, oc êngôm ej êtu sec atom. Mago gêj, taŋ kêsa aŋga ñamalac gêmêj naŋ, tec gêgôm ej kêtú sec.” [

16 Nac tej nê taŋasurj êŋôja êmbe ênêc, naŋ êŋômaŋ.]

17 Ma gêdêj taŋ gêwi lau siŋ kêsô andu gêja naŋ, ênê ñacsenjomi têtu kênac biŋgôlinj tau ñam gêdêj ej.

18 Ma ej kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ma amac tonec nec, nêm kauc kêsa atom amboac tonaj me. Ajala atom me. Gebe gêj samob, taŋ aŋga dêmôêja êsêp ñamalac êna naŋ, oc êngôm ej êtu sec atom,

19 gebe kêsêp ênê ñalêlôm gêja atom, kêsêp ñatâtacŋageŋ gêja e gê su kêtôm gêgôm-gêgôm.” Tec Jesu gêwa gêj taninjña samob sa gebe ñajam.

20 Ma kêsôm gebe “Tageŋ gêj, taŋ kêsa aŋga ñamalacnê naŋ, tec gêgôm ñamalac kêtú sec.

21 Gebe taêŋ gêjam biŋ sec kêsa aŋga ñamalacnêj ñalêlôm, biŋ mockainjña, gengeŋ, sêjac ñamalac êndu,

22 dêdim sêmôcwalô gêngic, mateŋ katu, sêgôm sec ñawaâ, biŋdansaŋ, wauc-wauctêna, mateŋ daŋgucboa, sêsôm biŋ alôb-alôb, tetoc tauŋ sa ma biŋ meloc.

23 Gêj sec samob tonaj ñai tec kêsa aŋga ñalêlôm ma gêgôm ñamalac kêtú sec.”

*Awê tej kékêj gêwiŋ ñajaŋa
(Mat 15:21-28)*

24 Go Jesu gêdi aŋga tonaj gêja gamêj Turunja. Ma kêpi andu tej gêja ma gebe ênam tau aucgenj e gêgôm jageo.

25 Ma awê teñ, tañ latuo sauñ ñalau ñatêmuí gêgôm eñ nañ, gênô eñ ñawae ma seben gêja gêu tau gêc eñ akaiñña.

26 Awê tau eñ Heleno, têna kêkôc eñ ańga Suropoinikiaña. Eñ keten Jesu gebe êtiñ ñalau sec ańga latuonê ësa êna.

27 Mago Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ondecgeñ, ñapalê sêniñ nêñ gêj e êôc êsêac tôñ acgom. Embe takôc ñapalênêñ mo su ma tambalinj êndêñ kêamlatu, oc ñajam atom.”

28 Tec awê tau gêjô eñ awa gebe “Apômtau, mago kêamlatu senj ñapalênêñ mo ñapopoc sêmoa tebo ñalabugoc.”

29 Ma Jesu kêsôm gêdêñ eñ gebe “Kêtu biñ tonanña tec ôna. Ñalau sec kêsa ańga latômonê gêja su.”

30 Ma eñ gêmu gêja nê andu e gêlic ñapalêo gêc ma ñalau sec kêsa gêja su.

Tañasunjbic to awamê ñajam kêsa

31 Ma Jesu gêwi gamêñ Turuña siñ kêtiam kêsa Sidonña e jagêô lasê Malaclemeñlu ñagamêñ gêc bugêactonj Galilaiaña.

32 Go sêkôc tañasunjbic to nê bi ñ kwackwac dêdêñ eñ sêja ma teteñ eñ gebe êkêñ lêma ênsac eñ.

33 Tec Jesu kêkôc eñ su ańga launêñ jasêkô tauñña, go kêkêñ lêmalatu kêsô eñ tañasunj ma kêkasôp to kêmoasac eñ imbêla.

34 Go mata gedec undambê e kêsê awa su ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Epata,” gebe “Ôpoa lasê.”

35 Tec tañasunj kêpoa lasê ma imbêla kêtu golon e kêsôm biñ ñañêñ kêsa,

36 ma Jesu gêjac jao gebe sêsôm ɳawae êndêŋ lau atom. Enj gêjac jao gêmoa, tagenj êsêac sêjac miŋ biŋ tau kêtua tapa-tapa sêjac ɳawaeger.

37 Lau sêŋac lemenj ɳanô ma sêsôm gebe “Enj gêgôm gêŋ samob ɳajam. Taŋenſuŋbic sêŋô biŋ ma awenjêmê sêsôm biŋ lasê.” *

8

Jesu gêlôm lau 4,000

(Mat 15:32-39)

1 Gêdêŋ tonanĝenj lau taêsam sêkac tauŋ sa kêtiam ma nêŋ gêŋ sêniŋja masi. Tec Jesu gêmôêc nê ɳacseŋomi dêdêŋ enj jakêsôm gêdêŋ êsêac gebe

2 “Aê taêc walô lau tonec gebe sêmoa sêwiŋ aê e bêc têlêac samuc ma nêŋ gêŋ sêniŋja masi.

3 Amboac tonanj embe jakêŋ êsêac têntac sawageŋ sêmu sêna nêŋ gamêŋ, oc enkainj to lemenj êmac aŋga intêna, gebe lau gamêŋ balinŋja ɳagêdo tec sêwiŋ êsêac.”

4 Ma ênê ɳacseŋomi têtu kênac enj gebe “Aêac takôc mo aŋga ondoc ma takêŋ lau tonec sêniŋ êôc êsêac tÔŋ, tamoa gamêŋ sawa nec.”

5 Tec enj kêtua kênac êsêac gebe “Amacnêm polom tendocgenj gêc.” Ma êsêac sêsôm gebe “Polom 7.”

6 Ma kêsôm gêdêŋ lau gebe sêŋgôŋ sic sêŋgôŋ nom. Ma kêkôc polom 7 tonanj mêŋgêjam danje su, go kêpô kêkôc ma kêkêŋ gêdêŋ nê ɳacseŋomi gebe sênaç sam. Tec sêjac sam gêdêŋ lau.

7 Ma êsêacnêŋ i palê luagêcgenj gêc, naŋ gêjam danje ma kêsôm gebe sênaç sam amboac tonanj.

---

* **7:37:** Asam biŋ, taŋ gec Mat 15:2

⁸ Señ e gêôc êsêac tôŋ, go sejoŋ ɳapopoc sa kêsêp gadob 7.

⁹ Ma lau tau amboac 4,000. Ma kêkêŋ êsêac sêja.

¹⁰ Go êsêac to nê ɳacseŋomi gacgeŋ jasêpi waŋ teŋ ma jasêô lasê gamêŋ Dalmanutaŋa.

*Parisai teteŋ gêŋtalô
(Mat 16:1-4)*

¹¹ Parisai sêsa sêja jaêc sesen tauŋ sêmoa e sebe sênsaâ Jesu. Tec sêšôm gebe “Ôŋg m gêŋtalô undambêja teŋ.”

¹² Jesu gêŋô biŋ tonan e nê ɳalêlôm ɳawapacgosu ma kêsôm gebe “Lau têm tonecŋa sêšôm gêŋtalô teŋ kêtû asageŋŋa. Biŋŋanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Lau têm tonecŋa oc sêlic gêŋtalô teŋ atomanô.”

¹³ Go gêwi êsêac siŋ ma kêpi waŋ kêtiam jakêšô ɳamakeŋ ônêŋa.

*Parisai to Herodo nêŋjist
(Mat 16:5-12)*

¹⁴ Nacseŋomi sêlinj polom siŋ sêkôc gêwinj atom, sêkôc ɳanô tagen gec waŋ.

¹⁵ Tec Jesu gêlêŋ biŋ êsêac gebe “Alic ma ajop taôm ɳapep êndêŋ Parisai to Herodo nêŋ jist.”

¹⁶ Ma êsêac taêŋ gêjam gêc tauŋŋa ma sêšôm gebe “Kec, enj kêsôm biŋ tonan gebe aêac takôc polom gêwinj atom.”

¹⁷ Ma Jesu kêjala biŋ, taŋ sêšôm naŋ, tec kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Kêtu asageŋŋa amac taêm gêjam gêc taomŋageŋ gebe akôc polom gêwinj atom. Amacnêm kauc kêsa atom ma ajala biŋ tonec ɳam atom tagen me. Nêm ɳalêlôm ɳadani kêsa me.”

18 Matemanô gêc, mago alic gêj atom to tanjemsuŋ gêc, mago anô biŋ atom me. Ma taêm gêjam biŋ atom me.

19 Gêdêŋ tanj kêpô polom lemenj teŋ kêkôc gêdêŋ lau 5,000 naŋ, ajoŋ ɻapopoc sa kêsêp gadob tendocgeŋ.” Ma êsêac sêšôm gêdêŋ en gebe “Gadob 12.”

20 “Ma gêdêŋ tanj kêpô polom 7 kêkôc gêdêŋ lau 4,000 naŋ, ajoŋ ɻapopoc sa kêsêp gadob tendocgeŋ.” Ma êsêac sêšôm gêdêŋ en gebe “Gadob 7.”

21 Go en kêtû kênac êsêac gebe “Ajala biŋ tonec ɻam atom tageŋ me.”

Nac matapec ɻajam kêsa aŋga Betsaida

22 Jasêô lasê Betsaida ma lau sêkôc matapec teŋ dêdêŋ Jesu sêja ma teteŋ en gebe êmoasac en.

23 Tec Jesu kêkam matapec gêdêŋ lêma ma gêwê en agêc sêsa malac ɻamagê sêja, go kêkasôp kêsêp en mataanô ma gêu lêma gêscac en ma kêtû kênac en gebe “Gôlic gêj teŋ me masi.”

24 Ma ɻac tau kêsa sa ma kêsôm gebe “Aê galic ɻamalac, galic êsêac sêšêŋj amboac ka.”

25 Go Jesu gêu lêma gêscac en mataanô kêtiam ma kêpuc mata tôŋ e mataanô ɻawa kêsa ma gêlic gamêŋ ɻajêŋ kêsa.

26 Go kêasakiŋ en gêja nê andu ma kêsôm gebe “Ôsa malac ôna atom.”

Petere kêsôm Jesu ɻam

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 Go Jesu to nê ɻacseŋomi dêdi sêsa malac Kaisarea Pilipi sêja. Sêšêlêŋ e jasêsa ɻadambê teŋ ma kêtû kênac nê ɻacseŋomi gebe “Lau sêsam aê sebe asa.”

28 Ma êsêac sêjô eŋ awa gebe “Nagêdô sêşôm gebe ḥackêsgu Joan̄, ma ḥagêdô gebe Elia, ma ḥagêdô gebe propetenêŋ teri.”

29 Go kêtû kênac êsêac gebe “Ma amac taôm nec asam aê abe asa.” Tec Petere gêjô eŋ awa gebe “Aôm Kilisi tau.”

30 Ma Jesu gêjam êsêac aweŋ auc gebe sêşôm eŋ lasê êndêŋ lau teŋ atomanô.

Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Go gêôc awa sa ma kêdôŋ êsêac gebe “Namalacnê Latu oc ôc ḥandaŋ taêsam ma laumata to dabuŋsêga to biŋsutau oc têtin̄ eŋ to sênc ac eŋ êndu. Ma bêc têlêac énaŋa, go êndi sa êtiam.”

32 Eŋ kasôm biŋ tonaq gêc awagen̄. Tec Petere gê eŋ jaagêc sêkô tauŋja ma kêsôm eŋ.

33 Ma Jesu kêkac tau ôkwi mata gê nê ḥacseŋomi ma kêsôm Petere gebe “Sadaŋ, ôkôc taôm sa naôkô jaêc. Aôm taêm gêjam biŋ Anôtôŋa atom, taêm gêjam biŋ ḥamalacŋageŋ.”

34 Go gêmôec lau to nê ḥacseŋomi sêmêŋ ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Nac teŋ embe taê ênam gebe êsap aê tōŋ, naŋ ênac kapoac tau ma ôc nê kakesIau êndaŋguc aê.

35 Nac teŋ embe êŋgôm mocsac gebe êmoa mata jali, naŋ oc êmac êndu. Ma teŋ embe êmac êndu êtu aê to ḥawae ḥajamŋa, naŋ oc êŋgôŋ mata jali.

36 Nac teŋ embe ênsôb gêŋ nomŋa samob sa êtu ênê gêŋ, mago êjaiŋ katu, oc ênam eŋ sa amboac ondoc. Oc ênam eŋ sa atom.

37 Namalac oc ênac da katu ḥa asagen̄.

38 Lau mockaiŋo to lau sec tonec nêŋ teŋ embe maja aê to ɻoc biŋ, oc ɻamalacnê Latu maja eŋ amboac tonan̄ êndêŋ têm, tê êmêŋ to Tamanê ɻawasi ma aŋela dabuŋ sêwiŋ eŋ.” *

9

1 Ma eŋ kêšôm gêdêŋ ɻêšêac gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe ɻêšêac tec sêkô nec, nêŋ ɻagêdô oc sêmac êndu atomgeŋ e sêlic Anôtônê gôlin̄ tonaclai mêmêsa acgom.”

*Jesu ôli kaiŋ teŋ kêsa
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)*

2 Bêc 6 gêjaŋa acgom, go Jesu kêkôc Petere agêc Jakobo ma Joan̄ sêwiŋ eŋ. Ma gêwê ɻêšêac sêpi lôc ɻatêpôe baliŋ teŋ sêja gebe sêmoa tauŋja. Ma sêlic eŋ ôl i kêpô tau ôkwi

3 e nê ɻakwê sêpôma kêlêlêc oc ɻabootilo su.

4 Go Elia agêc Mose seoc tauŋ lasê dêdêŋ ɻêšêac ma sêjam biŋgalôm sêwiŋ Jesu.

5 Ma Petere gêôc awa sa kêšôm gêdêŋ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ɻajam gebe tamoa gamêŋ tonec. Aêac anam bec têlêac acgom, aômnêm teŋ ma Mosenê teŋ ma Elianê teŋ.”

6 ɻêšêac têtêc tauŋ ɻanô, tec eŋ gêjam kauc biŋ ɻêšômja.

7 Go tao teŋ mêmêjam ajuŋ ɻêšêac ma awa teŋ kêsa aŋga tao tau gêmêŋ gebe, “Aêŋoc Latic tan̄ têtac gêwiŋ eŋ naŋ, tau tonec. Akêŋ tanjem eŋ.”

8 Ma sep tagen̄ ac mateŋ geso gamêŋ e sêlic lau teŋ sêkô sêwiŋ ɻêšêac atom, Jesu taugeŋ.

---

* **8:38:** Asam biŋ, tan̄ gêc Mat 16:6

9 Èsêac sêsep aŋga lôc sêmoa ma eŋ gêjac jao êsê c gebe “Gêŋ taŋ alic naŋ, anac ɣamiŋ êndêŋ ɣac teŋ atom e Ʉnamalacnê Latu êndi sa aŋga ɣacmatênenêŋ su acgom.”

10 Èsêac taêŋ gêjam biŋ tonaj gêc tauŋgeŋ sêmoa ma têtu kênac gêdêŋ tauŋ gebe “Êndi sa aŋga ɣacmatênenêŋ nec ɣam amboac ondoc.”

11 Go têtu kênac eŋ gebe “Amboac ondoc, biŋsutau sêsôm gebe Elia êmêŋ êmuŋ acgom”

12 Tec eŋ kêsôm gêdêŋ èsêac gebe “Elia naŋ êmuŋ ma êsa gêŋ samob ɣalaŋô sa êtiam. Ma teto kêpi Ʉnamalacnê Latu amboac ondoc gebe eŋ oc êôc ɣandaŋ taêsam to têtu kasec eŋ.”

13 Mago aê jasôm êndêŋ amac gebe Elia tec gêmêŋ su, ma sêgôm eŋ waucwaucgeŋ amboac teto kêpi eŋ.”

*Napalê toŋalau sec ôli ɣajam kêsa
(Mat 17:14-20; Luk 9:37-43)*

14 Ac sêmêŋ ma sêô lasê gêdêŋ ɣacseŋomi ɣagêdô ma sêlic lau taêsam sêgi èsêac auc ma biŋsutau to èsêac awensiŋ gêôc ka tauŋ.

15 Lau sêlic eŋ e gacgeŋ têtakê ma sêlêti dêdêŋ eŋ sêja to sê moaléc eŋ.

16 Ma eŋ kêtu kênac èsêac gebe “Amac awemsiŋ gêôc ka taôm kêtu ageŋja.”

17 Tec ɣac teŋ aŋga lau taêsam tonaj nêŋ gêjô eŋ awa gebe “Mêtêmôkê, aê kakôc latuc gadêŋ aôm gamêŋ gebe ɣalau awamê gêgôm eŋ.”

18 Gêŋ tau embe êtap eŋ sa aŋga ɣasawa teŋ, oc êmônaŋ eŋ e awaôpic êsa ma lulun ɣakicsêa kikec-kikec e êtu toŋ langwagen. Ma kateŋ nêm ɣacseŋomi gebe têtiŋ ɣalau tau e sêgôm kêtôm atom.”

19 Tec Jesu gêjô êsêac awen gebe “O amac lauakêñ-gêwiñatomwaga, aê jamoa jawiñ amac e êndêñ ondoc, ma jaôc amacnêm biñ e êndêñ ondocgeñ. Akôc ñapalê tau andêñ aê amêñ.”

20 Ma sêkôc ñapalê tau dêdêñ ej sêja. Ma gêdêñ tanj ñalau gêlic Jesu nañ, gacgeñ kêgasuñ ñapalê tau e gêjac tau êndu jagêc nom ma kêsabi tau to awaôpic kêsa.

21 Go Jesu kêtû kênac tama gebe “Gêñ tonec gêgôm ej kêtôm jala tendocgeñ su.” Ma ej kêsôm gebe “Ñapalêgeñ ma gêgôm ej

22 ma kêtinj ej kêpi ja to kêsêp bu kêtû dim taêsam gebe ensenj ej su. Mago aôm embe ôtôm, go taêm walô aêac ma ônam aêac sa.”

23 Ma Jesu kêsôm gêdêñ ej gebe “Aôm gônac aê ôkwi gebe Aôm embe ôtôm me. Nac tanj kêkêñ gêwiñ nañ, oc êñgôm gêñ samob naêtôm.”

24 E gacgeñ ñapalê tama gêmôêc ma kêsôm gebe “Aê kakêñ gêwiñ, tagenj kakêñ gêwiñ kwalec, tec ônam sa.”

25 Jesu gêlic lau sêwêgeñ sêmêñ, tec gec biñ ñalau ñatêmuí ma kêsôm gêdêñ ej gebe “Aôm ñalau awammê to tañamsuñbic, aê jasakinj aôm gebe On-dec ej ma ôsa ôna, ma ômu ôsô ñac tau nê ñalêlôm ôna êtiam atom.”

26 Ma ñalau kêgasuñ ej secanô e kêwakic lasê ma kêsa gêja. Ma ñapalê tau gêc amboac ñacmatê, tec lau taêsam sêôm gebe “Gêmac êndu su.”

27 Go Jesu kêkam ej kêsêp lêma ma gegeñ ej sa jakêkô.

28 Gêc gêmu gêja nê andu acgom, go nê ñacseñomi têtu kênac ej sêmoa tauñja gebe “Amboac ondoc, tec aêac atinj ñalau tonaj agôm kêtôm atom nec.”

29 Ma Jesu gêjô êsêac aweŋ gebe “Gêŋ teŋ kêtôm gebe êtiŋ gêŋ amboac tonaj ɳai su sêsa ɳagaô sêna atom, mec tageŋ.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê kêtû luagêcŋa
(Mat 17:22-23; Luk 9:43-45)*

30 Go ac dêdi aŋga tonaj sêsa Galilaiageŋ sêja ma eŋ gebe lau sêŋô êsêac ɳawae atom,

31 gebe eŋ kêdôŋ nê ɳacseŋomi ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Lau sêkêŋ Njamalacnê Latu êsêp ɳamalac lemenj êna nasênaç eŋ êndu. Sênaç eŋ êndu e ɳabêc têlêac ênaŋa su acgom, go êndi sa.”

32 Mago êsêacnêŋ kauc kêsa kêpi biŋ tonaj atom ma têtêc tauŋ tec têtu kênac eŋ atom.

*Asa êtu ɳac kapôeŋ
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

33 Jasêô lasê Kapanaum sêŋgôŋ andu acgom, go kêtû kênac êsêac gebe “Amac asôm biŋ amboac ondoc gêdêŋ taôm amoá intêna.”

34 Ma êsêac sêjam tauŋ tōŋ, gebe aŋga intêna sêjam kênac tauŋ kêpi nêŋ asa kêtû ɳac towae kêlêlêc êsêac ɳagêdô su.

35 Go gêŋgôŋ sic ma gêm êc êsêac 12 mêsôm gêdêŋ êsêac gebe, “Nac teŋ embe taê ênam gebe êtu ɳamata, naŋ êtu samob nêŋ ɳamu to samob nêŋ sakijwaga acgom.”

36 Ma kêkôc ɳapalê sauŋ mêsôketoc eŋ kêkô êsêac ɳalungeŋ, go kêmboeŋ eŋ ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe

37 “Nac taŋ kêkôc ɳapalê sauŋ amboac tonec nêŋ teŋ sa kêtû ɳoc ɳaêŋa naŋ, kêkôc aê sa. Ma ɳac, taŋ kêkôc aê sa naŋ, kêkôc aê taucgenj atom, eŋ kêkôc ɳac, taŋ kêsakiŋ aê naŋ sa.”

*Lau taŋ seseŋ aêac atom naŋ, sêpuc aêac tōŋ
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Go Joaŋ kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Mêtêmôkê, aêac alic ɳac teŋ, naŋ kêdaguc aêac atom, kêtin ɳalau sec su ɳa aômnêm ɳaê. Tec ajac jao eŋ, gebe eŋ kêdaguc aêac atom.”

³⁹ Ma Jesu kêsôm gebe “Anac jao eŋ atom, gebe ɳac taŋ êngôm gêntalô êpi aêŋoc ɳaê, go gacgeŋ êkac awa ôkwi ma êsôm biŋ sec êpi aê naŋ, oc êngôm êtôm atom.

⁴⁰ Gebe ɳac, taŋ kêkêŋ kisa gesen aêac atom naŋ, kêpuc aêac tōŋ.

⁴¹ Nac naŋ êkêŋ bu laclu teŋ amac anôm êtu Kilsinê lau amacna naŋ, jasôm biŋjanô êndêŋ amac gebe ɳagêjô ɳajam oc eso eŋ atomanô.

*Tatim lau atom
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

⁴² “Ma ɳac teŋ, naŋ êtim lau sauŋ, taŋ sêkêŋ gêwiŋ aêŋja naŋ, nêŋ teŋ e êtu sec naŋ, lau sêwa poctêmuí sa eŋ gêsutêkwa ma sêmbaliŋ eŋ êsêp gwêc êna, go ɳajam.

⁴³ “Lêmam embe êtim aôm, go ôndim êngic. Tolêmamkatucgeŋ ôŋgôŋ matam jali, oc ɳajam êlêlêc tolêmam lulugen ôsêp lamboam ɳakêlêndin ɳaja, taŋ kêsa ɳapan naŋ ôna. [

⁴⁴ Gamêŋ naŋ ɳatêmoa to ɳaja êmac atom.]

⁴⁵ Ma amkain embe êtim aôm, naŋ ôndim êngic. Toamkatucgeŋ ôŋgôŋ matam jali, oc ɳajam êlêlêc sêmbaliŋ aôm toamkaiŋ lulugen ôsêp lamboam ɳakêlêndin ôna. [

⁴⁶ Gamêŋ naŋ ɳatêmoa to ɳaja êmac atom.]

⁴⁷ Ma matamanô teŋ embe êtim aôm, naŋ ôkip sa. Tomatamanô tagen ôsô Anôtônê gamêŋ ôna,

oc ḥajam êlêlêc sêmbaliŋ aôm tomatamanô lulugen ôsêp lamboam ḥakêlêndiŋ ôna.

⁴⁸ Gamêŋ naŋ ḥatêmoa to ḥaja êmac atom.

⁴⁹ “Sêpalip ja kêpi lau samob kêtôm sêpalip gwêc kêpi gwada.

⁵⁰ Gwêc tau gêŋ ḥajam, mago gwêc tau ḥamakic embe ênaŋa, oc daŋgôm ḥamakic êsa êtiam amboac ondoc. Gwêc ênêc amacŋa ma amoas tobiŋmalôgen awiŋ taôm.”

10

Biŋ sêmôcwalôŋa

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Jesu gêdi aŋga tonan jagêô lasê Judaia to gamêŋ, taŋ gêc Jordan ḥamakeŋ ônêŋa naŋ, ma lau taêsam sêkac sa dêdêŋ enj sêja kêtiam, tec kêdôŋ êsêac clmboac gêgôm-gêgôm naŋ kêtiam.

² Ma Parisai ḥagêdô dêdêŋ enj sêja sebe sêlêtôm enj ma têtu kênac enj gebe, “Nac teŋ embe êwi nê awê sinj, oc êtôm me masi.”

³ Tec enj gêjô êsêac awerj gebe, “Mose gêjac biŋsu amac amboac ondoc.”

⁴ Ma êsêac sêsôm gebe, “Mose gêlôc gebe tetô papia sêwi awê siŋŋa ma sêwi enj siŋ.”

⁵ Tec Jesu kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Enj keto biŋsu tonan kêtu nêm ḥalêlôm ḥadaniŋa.

⁶ Mago andanŋen gêdêŋ taŋ Anôtô kêkêŋ undambê to nom nanj, kêkêŋ awêlu ḥac.

⁷ Amboac tonan ‘ḥac oc êwi tama agêc têna siŋ ma êsap nê awê tôŋ’

⁸ ma agêc lulu têtu ôli tagen.’ Ma agêc têtôm gêŋ luagêc êtiam atom, têtôm ḥanô tagen.

9 Gêj tanj Anôtô kêkêj kêkwa tau nañ, ñamatlac teñ êkac su atom.”

10 Jasêngôj andu acgom, go ênê ñacseñomi têtu kênac ej kêtua biñ tau tonecña kêtiam.

11 Tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Ñac teñ embe êwi nê awê siñ ma ênam teñ, oc êngôm gêj mockainja,

12 ma awê teñ embe êwi nê akweñ siñ ma ênam teñ, oc êngôm gêj mockainja amboac tonaj.”

*Jesu gêjam meç ñapalê ñasec-ñasec
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

13 Ma sejonj ñapalê ñasec-ñasec dêdêj Jesu sêja gebe êmoasac êsêac. Ma ñacseñomi sec biñ lau.

14 Jesu gêlic e kêtua môsi ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Andec ñapalê dêndêj aê sêmêj, akô êsêac auc atom, gebe lau tecenañ ñai têtu Anôtônê gamêj ñatau.

15 Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Ñac tanj êkôc Anôtônê gamêj sa êtôm ñapalê atom nañ, oc êsô êna atom.”

16 Go kembôêj to gêu lêma gêscac êsêac ma gêjam meç êsêac.

*Nacseñom tolêlôm
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)*

17 Jesu jakêsa intêna acgom, go ñac teñ kêlêti gesen ej auc jakêpôj aduc gêdêj ej ma kêtua kênac ej gebe “Mêtêmôkê ñajam, aê jañgôm asagenj gebe jawê kaiñ jañgôj matoc jali tengeñ.”

18 Tec Jesu kêtua kênac ej gebe “Amboac ondoc, kôsam aê gebe ñajam. Ñajam teñ gêmoa atom, Anôtô taugenj.

19 Biñsu tau tec gôjô su gebe ‘Ônac ñamalac êndu atom, ôñgôm gêj mockaiño to mockainja atom, ônam gengej atom, ôñga biñ atom, ôñgambec gêj atom ma otoc tamam agêc tênam sa.’ ”

20 Ma ñac tau kêsôm gêdêj ej gebe “Mêtêmôkê, aê ñapalêgen ma kamasañ biñ samob tonanj kêtû tôn aê.”

21 Ma Jesu mata gê ej e têtac gêwiñ ej ma kêsôm gêdêj ej gebe “Gêj tagenj tec kôpô lêna. Ôna ma ôkêj nêm waba samob lau sênam òli ma ôkêj ñaawa êndêj lau ñjalêlôm sawa, go nêm awa oc ênêc undambê, ma ômôjêj ôndañguc aê.”

22 Nac tau gêjô biñ tonanj e lanjôanô kêtû sêp ma kêsa tonê ñjalêlôm ñawapacgej gêja, gebe nê waba taêsam.

23 Go Jesu kêsala nê ñacseñomi ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Lau toawa embe sêso Anôtônê gamêj sêna, oc sêngôm elêmê.”

24 Ñacseñomi têtakê kêtû ênê biñ tonanja, tec Jesu kêsôm gêdêj êsêac kêtiam gebe “Napalêac, lau sêso Anôtônê gamêj sênaña ñawapac ñanô.”

25 Bôc kamele teñj oc êsêli êsô so ñalasê êna ñagaôgenj êlêlêc ñac tolêlôm teñj êsô Anôtônê gamêj ênaña su.”

26 Êsêac têtakê ñanô ma sêsoñm gêdêj tauñ gebe “Ai, amboac tonanj, asa oc ênam samuc.”

27 Tec Jesu mata gê êsêac ma kêsôm gebe “Ñamalac oc têtôm gêj amboac tonanj atom. Mago Anôtô ej kêtôm, gebe Anôtô gêgôm gêj samob jakêtôm.”

28 Ma Petere gêôc awa sa ma kêsôm gêdêj ej gebe “Ôlic acgom, aêacmêj tec awi ma gêj samob siñ ma adaguc aôm.”

29 Ma Jesu kêsôm gebe “Binjanô, aê jasôm êndêj amac gebe Nac ten naŋ êwi nê andu, me lasitêwai, me luio, me têna agêc tama, me ɣapalê, me kôm siŋ êtu aê to ɣawae ɣajamňa,

30 oc êndêj têm tonec êkôc gêj tau ɣagêjô êtu dim 100 êjô andu ma lasitêwai to luio, ma têni to ɣapalê ma kôm, ma oc sêjanda eŋ êwiŋ, ma êndêj têm ɣamuňa oc êngôŋ mata jali teŋeŋ.

31 Lau ɣamatanya ta sam oc têtu ɣamu ma ɣamu oc têtu ɣamata.”

*Jesu geoc êmac êndu to êndi saŋa lasê kêtu têlêacŋa
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

32 Ès ac s s l n  s moa int na sebe s pi Jerusalem s na ma Jesu k s l n  g muŋ  s ac ma  s ac t tak . Ma  s ac, tan t daguc eŋ naŋ, t t c tauŋ. Ma k k c  s ac 12 s moa n y tauŋja k tiam jag wa g j, tan oc  tap eŋ saŋa naŋ, ɣam sa g d n   s ac gebe

33 “Alicgac me, a ac tapi Jerusalem tana, ma oc s k n   namalacn  Latu ênd j lau dabuŋs ga to binjutau s k c  n  biŋ, go s k n  eŋ ênd j lau samuc.

34 Ma  s ac s su to s kas p  pi eŋ ma si eŋ, go s n ac eŋ êndu. Ma b c t l ac  naŋja, go êndi sa.”

*Jakobo ag c Joaŋ teteŋ g j
(Mat 20:20-28)*

35 Ma Sebedai latuag c, Jakobo ag c Joaŋ, d d n  eŋ s ja ma s s m  g d n  eŋ gebe “M t m k , a ag c abe  n g m  g j, tan a ag c ateŋ ênd j a m naŋ,  an   sa ênd j a ag c.”

36 Tec Jesu k tu k n c  s ag c gebe “Amag c abe a  jaŋ m  asageŋ  an   sa ênd j amag c.”

37 Go êsêagêc sêôm gêdêj eñ gebe “Ôkêj aêagêcma teñ êngôj nêm anôja ma teñ êngôj nêm gasêja aña nêm ñawasi ñalêlôm.”

38 Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Amagêc ajam kauc gêj, tañ aten nañ. Amagêc atôm gebe anôm êsêp laclu, tañ aê janôm êsêpna nañ, ma alin sañgu, tañ aê jalin nañ me.”

39 Ma êsêagêc sêjô eñ awa gebe “Aêagêc atôm.” Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêagêc gebe “Laclu tañ aê janôm êsêp nañ, amagêc oc anôm, ma sañgu, tañ aê oc jalin nañ, amagêc oc alin.”

40 Tagen aê katôm gebe jakêj lau sêngôj ñoc anôja to ñoc gasêja nec atom, gêjac lau, tañ Tamoc kêmasañ kêtû êsêacna nañgeñ ñawae.”

41 Èsêac lau 10 sêñô e têtu môsi Jakobo agêc Joañ.

42 Ma Jesu gêmôêc êsêac dêdêj eñ sêja ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac ajalagac gebe lau, tañ seboc têtu lau samuc nêj gôliwaga nañ, sêkônij êsêac ma nêj lau kapôeñ sêjam gôliñ êsêac ñajaña.”

43 Mago amac amboac tonaj atom. Ñac teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêm ñac kapôeñ, nañ êtu amacnêm sakinjwaga.

44 Ma teñ embe taê ênam gebe êtu amacnêm ñamata, nañ êtu amacnêm gêñôma.

45 Ñamalacnê Latu gêmêj gebe sênam sakinj ejña atom, mago gebe ênam sakinj to êkêj tau ênac da lau taêsam.”

*Matapec teñ ñajam kêsa
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)*

46 Èsêac sêselêj e sêô lasê malac Jeriko. Ma gêdêj tañ êsêac to nê ñacseñomi ma lau taêsam sêwê sêsa

aŋga Jeriko sêja naŋ, Timai latu matapec Batimai keteŋ-keten gêŋ gêŋgôŋ intêna ḥatali.

⁴⁷ Nac tonaj gêŋô ḥawae gebe Jesu Nasaretja tau eŋ, tec gêōc awa sa ma gêmôēc gebe “Dawidnê Latu Jesu, taêm walô aêma.”

⁴⁸ Lau taêsam sec biŋ eŋ gebe “Ônam taôm tōŋ,” mago eŋ gêmôēc kêpuc sageŋ gebe “Dawidnê Latu, taêm walô aêma.”

⁴⁹ Tec Jesu kêkô ma kêsôm gebe “Amôēc eŋ êmêŋ.” Ma êsêac sêmôēc matapec tau ma sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Têmtac êpa su ma ôndi sa, gebe eŋ gêmôēc aôm.”

⁵⁰ Tec ḥac tau kêbaliŋ nê ḥakwê siŋ ma gêboan̄ sa gêdêŋ Jesu gêja.

⁵¹ Ma Jesu awa gêjac eŋ gebe “Aôm gobe jaŋgôm asageŋ êndêŋ aôm.” Go matapec kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Mêtêmôkê, aê gabe matoc êlac.”

⁵² Ma Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Ôec ôna, aôm kôkêŋ gêwiŋ gêjam aôm sa.” Egacgeŋ mata gêlac ma kêdaguc eŋ gêmoa intêna.

11

Jesu kêsô Jerusalem gêja

(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Joaq 12:12-19)

¹ Ma gêdêŋ tanj êsêac têdabiŋ Jerusalem jasêsa malac Betpage to Betania, tanj gêc Lôckatêkwi naŋ, Jesu kêsakin̄ nê ḥacseŋomi luagêc

² ma kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Agêc asêlêŋ apeŋ malac, tanj gêc nêmja naŋ, ana ma êndêŋ tanj aô lasê naŋ, gacgeŋ andac doŋki ḥalatu teŋ sêkô tōŋ kêkô, ḥamalac teŋ gêŋgôŋ ḥaô kwanaŋgeŋ atomanô, naŋ aŋgamboac su ma awê amêŋ.

3 Nac teŋ embe êtu kênac amagêc gebe ‘Agôm tonaq kêtû ageŋja,’ naŋ asôm gebe ‘Apômtau kêpô lêna gêŋ tau ma oc êsakinj gaôgenj êmu êmêŋ tonec êtiam.’”

4 Tec agêc sêja e dêdac doŋki ŋalatu tau sêkô tōŋ kékô andu teŋ ŋasacgêdô kêsi malaclunjja ma sêgaboac su.

5 Ma êsêac, taŋ sêkô tōnê naŋ, nêŋ ŋagêdô têtu kênac êsêagêc gebe “Amagêc abe aŋgô-m asageŋ, tec agaboac doŋki ŋalatu tonaq su.”

6 Ma êsêagêc sêsôm biŋ, taŋ Jesu kêsôm naŋ, gêdêŋ êsêac e sêwi siŋ.

7 Ma sêwê doŋki ŋalatu tau gêdêŋ Jesu sêja e sêu nêŋ ŋakwê gêsac ma Jesu gêŋgôŋ ŋaô.

8 Ma lau taêsam sêja nêŋ ŋakwê gêc intêna ma ŋagêdô sêja ka ŋalaunj, taŋ sêsapu aŋga kôm

9 ma êsêac, taŋ sêmuj to têdaguc naŋ, sêmôêc gebe “Osana, alanem eŋ naŋ gêmêŋ gêjam Apômtau lanô.

10 Alanem tameŋi Dawid nê gamêŋ kiŋja, taŋ mêmjkêsa naŋ. Osana êsa aŋga lôlôc.”

11 Ma eŋ gêô lasê Jerusalem jakêsô lôm dabunj gêja ma kêsala gêŋ samob gêmoa. Tagenj oc gêja su, tec eŋ to êsêac 12 sêsa Betania sêja.

*Jesu kêpuc boa jambô
(Mat 21:18-19)*

12 Nabêbêc sêwi Betania siŋ ma mo gêjô eŋ.

13 Kêkô jaêcgeŋ ma gêlic jambô tolaunj teŋ kékô, tec kêtû gasuc gêja gebe moae oc êtap jambô ŋanô teŋ sa. Gêja e gêlic ŋanô teŋ atom, ŋalaunj ŋaômageŋ, gebe jambô ŋanoc atom.

¹⁴ Tec kêsôm gêdêñ jambô tau gebe “Êtôm têmgeñ lau teñ oc sêniñ ñanô aŋga aômnêm teñ êtiam atom-anô.” Ma ênê ñacseñomi sêñô.

*Jesu kêjanda lau aŋga lôm dabuñ
(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Joan 2:13-22)*

¹⁵ Êsêac jasêô lasê Jerusalem ma Jesu kêsô lôm dabuñ gêja e kêjanda lau, taŋ têtulu gêñ sêmoa lôm dabuñ ñalêlôm naŋ, sêsa awê sêja ma kêtinj sêjam-mone-gêjô-tauwaga nêñ tebo to lau-têtulu-balôsiwaga nêñ lêpôñ piŋpoñ

¹⁶ ma gêjac jao gebe ñac teñ êôc gêñ teñ êsêlêñ êmoa lôm dabuñ ñalêlôm atom.

¹⁷ Go kêdôñ êsêac ma kêsôm gebe “Teto gêc gebe Anôtô kêsôm gebe ‘Aêñoc andu sêsam gebe ten-teñlatu samob nêñ andu mecña.’ Mago amac agôm kêtû kêjaŋgowaganêñ gêsuñ.”

¹⁸ Lau dabuñsêga to biŋsutau sêñô ma dêdib sebe senseñ eŋ su, gebe têtêc eŋ gebe lau samob têtakê kêtû ênê mêtêña.

¹⁹ Oc gêja su, tec Jesu to nê ñacseñomi sêc sêsa aŋga mälac tonanj sêja.

*Jesu gêwa jambô, taŋ kêtû masê naŋ, ñabiŋ sa
(Mat 21:20-22)*

²⁰ Ñagelenj ac sêselêñ e sêsa gamêñ, taŋ jambô kékô naŋ, ma sêlic jambô tau kêtû masê e jakêşêp ñawakac tau gêja.

²¹ Ma Petere taê gêjam biŋ tau, tec kêsôm gêdêñ Jesu gebe “Mêtêmôkê, ôlic jambô, taŋ kôpuc boa naŋ, tec kêtû masê su.”

²² Ma Jesu gêjô êsêac awenj gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêñ amac gebe

23 Amac embe akêj êwiŋ Anôtô ma asôm êndêj lôc tônê gebe Ômbuc taôm sa nau taôm ôsêp gwêc ôna, ma embe asôm totêmtac lulu atom, akêj êwiŋ gebe biŋ oc ɻanô êsa, naŋ oc êtu tôŋ.

24 Amboac tonan aê jasôm êndêj amac gebe Gêŋ samob, taŋ ateŋ kêsép mec ɻalêlôm naŋ, embe akêj êwiŋ gebe akôc ɻanô, oc akôc.

25 Embe naaten nêm mec akô ma nêm biŋ teŋ êndêj ɻac teŋ ênêc, naŋ asuc ôkwi acgom, gebe Tamemi, taŋ gêmoa undambê naŋ, êsuc amacnêm keso ôkwi amboac tonanqeŋ. [

26 Mago amac embe asuc biŋ ôkwi atom, go Tamemi, taŋ gêmoa undambê naŋ, oc êsuc amacnêm keso ôkwi atom amboac tonanqeŋ.]”

*Judawaga têtu kênac Jesunê ɻaclai ɻam
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)*

27 Ac sêmu sêsa Jerusalem kêtiam ma Jesu jakêsêlêj gêmoa lôm dabuŋ ɻalêlôm, go lau dabuŋsêga to biŋsutau ma laumata dêdêj eŋ sêja

28 ma têtu kênac eŋ gebe “Aôm gôgôm gêŋ tonan gôjam ɻaclai ondoc laŋô. Ma asa kêkêj ɻaclai tonec gêdêj aôm, tec gôgôm gêŋ amboac tonan.”

29 Go Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Aê gabe jatu kênac biŋ teŋ êndêj amac. Ajô aêŋoc kênac acgom, go jasam ɻatau, taŋ gêjam aê sa ma gagôm gêŋ tau naŋ, êndêj amac.

30 Joaŋnê saŋgu nec aŋga Anôtônê me aŋga ɻamalacnêj. Ajô ɻoc kênac tonanmaŋ.”

31 Ma êsêac taêj gêjam gêc tauŋqeŋ gebe “Embe tasôm gebe aŋga Anôtônê, eŋ oc êsôm gebe Ma amboac ondoc tec akêj gêwiŋ eŋ atom.

³² Ma embe tasôm gebe Anja ɣamalacnêj, tec tatêc lau gebe samob sêlic Joan gebe ej propete teñ.”

³³ Tec sêjô Jesu awa gebe “Aêac ajam kauc.” Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amboac tonaj aê jasôm ɣaclai, tan gêjam aê sa ma gagôm gêj tau nañ, êndêj amac atom amboac tonaj.” *

12

*Biñgôlin kêpi kôm wainña to ɣagejobwaga
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Jesu gêôc awa sa ma gêjam kêtû biñgôlin gêdêj êsêac gebe “Nac teñ kêsê wain kôm teñ ma gêsô tuñ e kêsô tau, go kêsap sêpip wain ɣamala ma kêkwê andu ɣaatêkwa balin teñ kêtû sejop kôm tauña, go kêmasañ biñ gêdêj lau sênam kôm êpiña ma ej tau gêja gamêjbôm teñ.

² Gêdêj ɣanoc ej kêsakiñ sakiñwaga teñ gêdêj kômwaga gêja gebe êkôc kôm wainña ɣanô aŋga kômwaganêj.

³ Êsêac sêkôc ɣac tau tôj ma si ej e sêasakiñ ej lêma sawagenj gêmu gêja.

⁴ Go ɣatau kêsakiñ sakiñwaga teñ gêdêj êsêac gêmu gêja kêtiam, nañ têtuc ej kêsêp môkêapac to sêpêlê ei.

⁵ Ma kêsakiñ teñ gêja kêtiam, nañ sêjac ej êndu. Ma lau ɣagêdô taêsam sêwiñ, nañ si êsêacnêj ɣagêdô ma sêjac ɣagêdô êndu.

⁶ Nac tagenj gêmoa, ênê latu, tanj têtac gêwiñ ej ɣanô. Kêtu ɣamu kêsakiñ ej gêdêj êsêac gêja ma kêsôm gebe ‘Êsêac oc tetoc aêñoc latuc sa.’

---

* **11:33:** Lambinj

7 Gêja e kômwaga tonaj ñai sêşôm gêdêñ tauñ gebe 'Ñacgêwê-kain-gêjlênsêmwaga tau tonec. Ajôc, tanac ej êndu, gebe gêjlênsêm êtu aêacnêj.'

8 Go sêkôc ej tôj e sêjac ej êndu ma sêbalij ênê ñawêlêlañ aنجga kôm wainña kêsa gêja.

9 "Kôm wainña ñatau oc êngôm amboac ondoc. Ej oc êmêj ma ensej kômwaga su ma êkêj kôm wainña êndêñ lau tej."

10 Biñ tonec amac asam me masi gebe 'Poc tañ sêkwêwaga sêbalij siñ nañ, tec kêtú poc ñakêclêsuña.'

11 Gêj tonaj Apômtau gêgôm, tec matejanô talic amboac gêjsêga tej.' "

12 Êsêac senj anô-anô sebe sêkôc Jesu tôj, mago têtêc lau gebe sêjala biñgôlij tau ñam jakêşêp êsêac tauñ, tec sêwi ej siñ ma sêc sêja.

Biñ takisña

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

13 Ma êsêac sêskinj Parisai to Herodonê lau ñagêdô dêdêñ Jesu sêja sebe sêwa lip ej ña tau nê biñ.

14 Tec sêmêñ ma sêşôm gêdêñ ej gebe "Mêtêmôkê, aêac alic aôm ñac biñjanôña, ma gôê go lau tej atom gebe aôm kôpuc openj lau tej atom, mago kôdôj Anôtônê intêna ña biñjanôgej. Embe takêj takis êndêñ kaisara, oc eso aêacnêj biñsu me masi. Takêj me takêj atom."

15 Mago Jesu kêjala êsêacnêj dansanj, tec kêsôm gêdêñ êsêac gebe "Amboac ondoc tec abe atim aê. Akêj denari tej êndêñ aê jalic acgom."

16 Tec sêkôc teñ sêja. Ma eñ kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Asa nê ñakatu to ñatalô tonec.” Ma êsêac sêsôm gêdêñ eñ gebe “Kaisaranê.”

17 Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Akêñ kaisaranê gêñ êndêñ kaisara ma Anôtônê gêñ êndêñ Anôtô.” Tec êsêac sê taêñ eñ.

*Nacmêtê sêndi sa ñabin
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)*

18 Go Sadukai, tañ sêsôm sebe ñacmatê oc sêndi sa atom nañ, dêdêñ Jesu sêja ma têtu kênac eñ gebe

19 “Mêtêmôkê, Mose keto ñagôliñ tonec gêdêñ aêac gebe ‘Ñac teñ têwa embe nê ñapalê masi ma êmac êndu ma nê awêtuc êngôñ, nañ ñasi ênam ênê awêtuc ma êka gôlôac lasê êjô têwa su.’

20 Amboac tonaj lasitêwai 7 sêmoa, ñacsêga gêjam awê teñ. Eñ kêka ñapalê lasê atom ma gêmac êndu.

21 Go lasi, tañ kêsi eñ nañ, gêjam awêtuc tau. Eñ kêka ñapalê lasê atom ma gêmac êndu. Ma ñac ñawaluñ teñ amboac tonanjeñ.

22 Êsêac 7 nêñ gôlôac masi. Samob sêmac êndu, go awêtuc gêmac êndu kêdaguc.

23 Êndêñ noc ñacmatê sêndi saña eñ oc êtu êsêacnêñ asa nê awê, gebe êsêac 7 sêjam eñ kêtu nêñ awê sugac.”

24 Tec Jesu kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Amboac ondoc ajala biñ, tañ teto gêc nañ, to Anôtônê ñaclai atom, tec taêm gêjam biñ keso nec.

25 Êndêñ tañ sêndi sa anja ñacmatêñêñ nañ, ñacwaga oc sênam awê atom ma lauo sênam ñac atom, samob têtôm anjela, tañ sêmoa undambê nañ.

26 Biñ kêpi ñacmatê sêndi saña gêc Mosenê buku gêwinj. Amac asam miñ kêpi ja kêsa gamêñdani nañ

me masi. Gêdêŋ tonaq Anôtô kêsôm gêdêŋ Mose gebe ‘Abrahamnê Anôtô agêc Isaknê Anôtô ma Jakobnê Anôtô aê’.

²⁷ Biŋ tonec ɻam gebe Anôtô kêtua lau mateŋ jali nêŋ Anôtô, kêtua ɻacmatênenêŋ Anôtô atom. Amac taêm gêjam biŋ keso samucgeŋ.”

*Biŋsu ɻalô, taŋ kêlêlêc ɻagêdô su naŋ
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Ma biŋsutaunêŋ teŋ mêŋgêô lasê e gêŋô êsêac sêpa tauŋ ma gêlic gebe Jesu gêjô Sadukai awen jagêdêŋgeŋ, tec kêtua kênac eŋ gebe “Biŋsu ɻajatu ondoc ɻanô kêlêlêc ɻagêdô samob su.”

²⁹ Jesu gêjô eŋ awa gebe “Biŋsu ɻamatanya tonec gebe ‘O Israel, ôkêŋ taŋam gebe Apômtau, aêacnêŋ Anôtô, eŋ Apômtau tagen.’

³⁰ Têmtac êwiŋ Apômtau, aômnêm Anôtô, tonêm ɻalêlôm samuc ma nêm katôm samuc ma nêm kauc samuc to nêm ɻaclai samuc êwiŋ engeŋ.’

³¹ Ma kêtua luagêcŋa gebe ‘Têmtac êwiŋ lau wacbaŋ aôm amboac têmtac gêwiŋ taôm.’ Biŋsu ɻajatu kêlêlêc tonaq su teŋ gêc atom.”

³² Go biŋsutaū kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Mêtêmôkê, biŋjanô, aôm kôsôm jagêdêŋ gebe Anôtô eŋ tagen, teŋ gêmoa atom, eŋ taugen.”

³³ Ma biŋ têntac êwiŋ eŋ tonêŋ ɻalêlôm samuc ma nêŋ kauc samuc to nêŋ ɻaclai samuc êwiŋ engeŋ, to biŋ têntac êwiŋ lau mêŋbaŋ aêac amboac têntac gêwiŋ tauŋja, naŋ kêlêlêc daja to da ɻagêdô samob su.”

³⁴ Jesu gêlic eŋ kêsôm biŋ tokauc amboac tonaq ma kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gômoa jaêc Anôtônê

gamêñja atom.” Ma lau samob têtêc tauŋ e têtu kênac biŋ teŋ gêdêŋ eŋ kêtiam atom.

Kilisi asa nê latu eŋ

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Go Jesu kêdôŋ mêtê gêmoa lôm dabuŋ ma kêsôm gebe “Amboac ondoc tec biŋsutaŋ sêsôm sebe Kilisi eŋ Dawidnê latu.

³⁶ Dawid tau Njalau Dabuŋ gêôc eŋ awa sa ma kêsôm gebe

‘Apômtau kêsôm gêdêŋ aêŋoc Apômtau gebe

Ôngôŋ aêŋoc anôŋa

e jakêŋ aômnêm ñacio sênêc amkaiŋ ñalabu acgom.’

³⁷ Dawid tau kêsam eŋ gebe ‘Apômtau,’ mapo amboac ondoc tec Kilisi kêtû ênê latu.”

Ma lau toŋ kapôŋ sêkêŋ taŋeŋ eŋ sêjac ñawaeger.

Lau sejop tauŋ êndêŋ biŋsutaŋneŋ mêtê geo

(Mat 23:1-36; Luk 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Ma Jesu kêdôŋ mêtê gêdêŋ êsêac ma kêsôm gebe “Ajop taôm êndêŋ biŋsutaŋ, naŋ sebe sêsêlêŋ tonjakwê balingen ma sebe lau awenê ênac êsêac aŋga malaclun

³⁹ to sebe sênaç tauŋ mata-mata gebe sêŋgôŋ ñamatageŋ aŋga lôm to gamêŋ sêniŋ gêňja.

⁴⁰ Êsêac tonaq sêjaŋgo awêtucnêŋ andu su ma sêsaŋ ña mec baliŋ auc. Ñagêjô oc êtap êsêac sa êlêlêc.”

Awêtucnê da

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jesu gêŋgôŋ kêkanôŋ kanom ma mata gê lau, taŋ sêkêŋ awa kêsêp kanom naŋ. Ma gêlic lau tolêlôm sêkêŋ awa taêsam

42 e gêlic awêtuc ηalêlôm sawa teŋ gêmêŋ kêkêŋ mone sauŋ luagêc kêsêp kêtôm toea tagen.

43 Go Jesu gêmôc nê ηacseñomi dêdêŋ eŋ mêmksôm gêdêŋ êsêac gebe “Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Awêtuc ηalêlôm sawa tônê kêkêŋ gêŋ kêsêp kanom kêlêlêc êsêac samob su,

44 gebe lau tau samob sêkôc aŋga nêŋ gêŋ kêlêscuc êsêacŋa mêmksêkêŋ kêsêp gêja, mago eŋ kêpô lêna ηanô, mago kêkêŋ nê gêŋ tonê mo samobgeŋ kêsêp gêja.”

13

*Jesu geoc senseŋ lôm dabuŋ su ηabiŋ lasê
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)*

1 Ma eŋ kêsa aŋga lôm dabuŋ gêmêŋ ma nê ηacseñominêŋ teŋ jakêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Mêtêmômkê, ôlic poc to andu nê acgom, têtac kêsa lanŋwageŋ.”

2 Tec Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm gôlic andu kapôeŋ tônê me. Poc teŋ oc êŋgôŋ poc teŋ ηaô aŋga tonec atom, têta samob salinj-salingeŋ.”

*Gêŋwapac ênac m tau
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)*

3 Jesu jagêŋgôŋ Lôckatêkwí kêkanôŋ lôm dabuŋ acgom, go Petere agêc Jakobo ma Joaŋ agêc Andrea têtu kênac eŋ sêmoa tauŋja gebe

4 “Ôsôm êndêŋ aêac acgom, êndêŋ ondoc biŋ tonaj mêmësa ma asageŋ oc êtu gêŋ tonaj ηai ηanô êsaŋa ηabelo.”

5 Tec Jesu gêôc awa sa ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Alic taôm gebe lau sênam amac ôkwi atom.

6 Lau gwalêkiŋ oc sênam aê laŋôc sêmêŋ ma sêsam tauŋ gebe ‘Aê Kilisi,’ ma sênam lau taêsam ôkwi.

7 Ma êndêŋ aŋô siŋ ηawae to siŋ ηabonja, naŋ atakê atom. Gêŋ samob tonan mêmësa, mago noc ηatêku êsuŋa atom tagenj.

8 Laum teŋ sêndi sebe sênam siŋ êndêŋ laum teŋ ma gamêŋ teŋ êndêŋ gamêŋ teŋ. Ôjô ênam-ênam êtôm gamêŋgeŋ ma tôbôm oc êsa. Gêŋ samob tonan ηai gêjac m gêŋ ηandaŋ ηanô tau.

9 “Amboac tonan amac ajop taôm ηapep gebe êsêac oc sêkêŋ amac andêŋ lau-sêmêtôc-binwaga ana to si amac aŋga lôm ma akô gôlinwaga to kiŋ laŋjôŋnêmja êtu aêŋa, gebe awa biŋ sa ηanjêŋgeŋ êndêŋ êsêac.

10 Ma sênam mêtê êpi ηawae ηajam êndêŋ lau samuc samob sêŋô êmuŋ acgom.

11 Êndêŋ taŋ sêwê to sêkôc amac ana naŋ, apô sim taôm êtu biŋ asômja êmuŋ atom. Asôm biŋ tê Anôtô oc êkêŋ êndêŋ amac êndêŋ noc tônê nêgeŋ, gebe amac taôm asôm biŋ atom, Nalau Dabuŋ tau.

12 Têwa êkêŋ lasi êndêŋ siŋ ma tama êkêŋ latu, ma ηapalêo to ηac sêli tauŋ sa êndêŋ teneŋi to tameŋi ma sênsuŋ êsêac e siŋ enseŋ êsêac su.

13 Ma lau samob têntac endec amac êtu ηoc ηaêŋa. Mago ηac, taŋ êôc gêŋwapac totêtac êpa sugeŋ e ηatêku êsu naŋ, Anôtô ênam eŋ kësi.

*Gêŋwapac ηanô tau
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)*

14 “Êndêŋ taŋ alic gêŋ alô-alôb êkô gamêŋ, taŋ gêjac eŋ ηawae atom naŋ, (lau taŋ sêsam biŋ tonec

naŋ, nêŋ kauc êsamaŋ) êsêae tanj sêŋgôŋ Judaia naŋ, sêc sêpi lôc sêna.

15 Teŋ embe êŋgôŋ salôm ɳaô, naŋ êsêp naêšô gebe êkôc gêŋ su aŋga nê andu atom.

16 Ma teŋ embe êmoa kôm, naŋ êmu naêkôc nê ɳakwê atom.

17 Ojae lauo, tanj sêmoa teŋ to êsêac, tanj sêkêŋ su ɳapalê sêmoa naŋmêŋ, êndêŋ bêc ônê.

18 Amboac tonanj atenj mec gebe êtap amac sa êndêŋ komô atom,

19 gebe êndêŋ bêc ônê gêŋwapac êsa êtôm kêsa gêdêŋ tanj Anôtô kêkêŋ undambê to nom e mêŋgêdêŋ galoc atom, ma êtu ɳamu oc êsa amboac tonanj êtiam atomanô.

20 Ma Apômtau embe ênac bêc tonanj êŋgic atom, oc lau teŋ sêŋgôŋ mateŋ jali atom. Mago kêtu lau gêdêŋ, tanj kêjaliŋ êsêac sa naŋja, tec gêjac bêc tonanj gêŋgic.

21 “Ma êndêŋ tônê ɳac teŋ embe êsôm êndêŋ amac gebe ‘Alic acgom, Kilisi gêmoa tonec,’ me ‘Alic acgom, gêmoa ônê,’ naŋ akêŋ êwiŋ atom.

22 Kilisi dansanj to propete dansanj oc mêŋsêsa ma sêŋgôm gêŋtalô kapôêŋ to gêŋsêga. Embe sê gôm êtôm, oc sêwê lau Anôtô kêjaliŋ êsêac saŋja ôkwi amboac tonanj.

23 Amboac tonanj ajop taôm, gebe biŋ samob tec kakêŋ puc amac kwanaŋgeŋ.

*Namalacnê Latu êmu êmêŋ
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)*

24 “Gêŋwapac ɳabêc tonanj êmbacnê, go oc ênam kanuc ma ajôŋ êŋgamiŋ ɳawê

25 ma utitalata êpôp-êpôp aŋga undambê ma gêŋ
ŋaclai undambêŋa kôtêŋ-kôtêŋgeŋ.

26 Ma êndêŋ tonaj̄ oc sêlic Njamalacnê Latu
tonaclai kapôeŋ ma tonawasi êŋgôŋ tao ŋalêlôm
êmêŋ.

27 Go enj̄ êsakiŋ aŋela ma sênaç lau, naŋ kêjalij̄
êseac saŋa naŋ, sa aŋga mu aclê ŋam, aŋga nom
ŋamadiŋ e êndêŋ undambê ŋamadiŋ.

*Kalelonj̄ êkêŋ puc aêac
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)*

28 “Kalelonj̄ êtu biŋgôlinj̄ êwa nêm kauc sa. Êndêŋ
taŋ ŋalaka eliŋ têkwí to ŋamatadêbu êjac sa naŋ, ajala
gebe ockêsa kêdabiŋ.

29 Ma amac amboac tonanĝenj̄. Êndêŋ tê alic gêŋ
samob tonaj̄ ŋai mêmêsa nê, ajala gebe ŋac tau
mêŋkêdabiŋ katam.

30 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Gôlôac
tonec oc sênaŋa atom e gêŋ tonaj̄ ŋai samob ŋanô
êsa acgom.

31 Undambê to nom oc ênaŋa, mago aêŋoc biŋ oc
ênaŋa atomanô.

*Nac teŋ kêjala bêc to ockatu atom
(Mat 24:36-44)*

32 “Bêc tonaj̄ to ŋaockatu ŋac teŋ kêjala atom.
Aŋela undambêŋa sêjam kauc ma Latu gêjam kauc
amboac tonaj̄, Tama taugeŋ.

33 Alic taôm ma anam jaligeŋ gebe amac ajam
kauc ŋanoc.

34 Tanam dôŋ êpi ŋamalac, taŋ gebe êna gamêŋ teŋ
naŋ, ma gêwi nê andu siŋ. Enj̄ kêkêŋ nê sakiŋwaga

gebe sênam eŋ laŋô ma sênam nêŋ kôm êndêŋ-êndêŋgeŋ. Ma gêjac biŋsu ḥac gejob sacgêdôŋa gebe ênam jaligeŋ.

³⁵ Amboac tonanj anam jali, gebe ḥanoc, taŋ andu ḥatau êmu êmêŋja naŋ, amac ajam kauc, oc êndêŋ êtula, me êmbêcauc êna lu, me êndêŋ talec êtaŋ, me bêbêcgeŋ.

³⁶ Embe êmêŋ sep tagenj, naŋ êtap amac sa amboac aêc bêc atom.

³⁷ Biŋ taŋ kasôm gêdêŋ amac naŋ, kasôm gêdêŋ samob gebe Anam jali.”

14

Sêkic Jesunê biŋ

(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Joaq 11:45-53)

¹ Om Pasa to Polom Nalucŋa ḥabêc luagêcgeŋ gêc ma lau dabuŋsêga to biŋsutau sêšôm intêna sebe sêkôc Jesu tôŋ kelecgeŋ ma sênam eŋ ênduŋa.

² Ma sêšôm gebe “Danĝôm êndêŋ om atom, moae tali launêŋ ḥalêlôm sa.”

Awê teŋ gen oso Jesu anja Betania

(Mat 26:6-13; Joaq 12:1-8)

³ Jesu gen gêŋ gêŋgôŋ ḥac tokamochôm Simon nê andu anja Betania tec awê teŋ gêmêŋ kékôc ḥop kwalam-kwalam togêŋmalu ḥajamanô, taŋ ḥaoli kapôeŋ kélêlêc naŋ, mêmâtuc ḥop tau popoc ma kékêc kêpi Jesu môkêapac.

⁴ Lau ḥagêdô sêmoa, taŋ têtu môsi ma sêšôm gêdêŋ tauŋ gebe “Amboac ondoc sêjaiŋ gêŋmalu tonanj.

⁵ Sêkêŋ gêŋmalu tau êndêŋ lau sênam ôlimaŋ ma sêkôc êlêlêc denari 300 su ma sêkêŋ êndêŋ lau ḥalêlôm sawa acgom.” Ma êsêac sêšac awê tau.

6 Tec Jesu kêsôm gebe “Andec eηmaŋ, amboac ondoc agôm ênê ɣalêlôm ɣawapac kêsa. Eŋ kêmoasiŋ aê ɣanôgoc.

7 Lau ɣalêlôm sawa oc sêŋgôŋ sêwiŋ amac ɣapaŋ. Embe têmtac êwiŋ, oc atôm gebe amoasiŋ êsêac. Mago aê oc jaŋgôŋ jawiŋ amac ɣapan̄ atom.

8 Gêj taŋ eŋ kêtôm gebe êŋgômja naŋ, tec gêgômgac. Eŋ geŋ oso aê ôlic kwanaŋgeŋ kêtû sênsuŋ aêŋa.

9 Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Aŋga nom samucgeŋ ɣagamêŋ embe sênam mêtê êpi ɣawae ɣajam, oc sêncac miŋ gêj, taŋ eŋ gêgôm naŋ êwiŋ, gebe taêŋ ênam eŋ.”

*Juda Isariot gêlôc gebe eoc Jesu lasê
(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)*

10 Go êsêac lau 12 nêŋ teŋ, Juda lsariot, gêdêŋ lau dabuŋsêga gêja gebe eoc Jesu lasê.

11 Êsêac sêŋô e têntac ɣajam kêsa ma sêjac mata gebe sêkêŋ mone êndêŋ eŋ. Tec eŋ gêdib gebe êtap ɣasawa ɣajam teŋ sa gebe eoc eŋ lasêŋa.

*Jesu geŋ Pasa gêwiŋ nê ɣacseŋomi
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Joaŋ 13:21-30)*

12 Gêdêŋ Om Polom Nalucňa ɣabêc ɣamataŋa, taŋ sêbuc-sêbuc domba Pasaŋa naŋ, ênê ɣacseŋomi sêšôm gêdêŋ Jesu gebe “Aôm gobe aêac naamansaŋ gamêŋ ôniŋ Pasa ômoaña ênêc ondoc.”

13 Tec Jesu kêkêŋ nê ɣacseŋomi luagêc ma kêsôm gêdêŋ êsêagêc gebe “Agêc ana malac, oc andac ɣac teŋ gegeŋ ku buŋa, naŋ andanĝuc eŋ

14 e naaô lasê andu, taŋ eŋ oc êsô êna naŋ, ma asôm êndêŋ andu ɣatau gebe ‘Mêtêmôkê kêtû kênac

aôm gebe Noc balêm, taŋ janin Pasa jawinj ηoc ηacseñomi naŋ, gêc ondoc.'

¹⁵ Ma eŋ oc êtôc balêm ηalêlôm kapôeŋ teŋ êndêŋ amagêc, taŋ gêc ηadeŋ ηaŋna ma sêpô adêŋ kwanaŋgeŋ naŋ. Tec amansaŋ aêacnêŋ gêŋ amoa balêm tonanj."

¹⁶ Nacsenjomagêc sêsa jasêô lasê malac ma têtap sa kêtôm eŋ kêsôm gêdêŋ êsêagêc, go sêmasanj Pasa.

¹⁷ Kêtula acgom, go Jesu tonê lau 12 sêwiŋ tauŋ sêja.

¹⁸ Seŋ gêŋ sêŋgôŋ ma Jesu kêsôm gebe "Biŋjanô, aê jasôm êndêŋ amac gebe Amacnêm ηac teŋ, tec geŋ gê gêwiŋ aê gêmoa nec, oc eoc aê lasê."

¹⁹ Èsêac sêŋô e nêŋ ηalêlôm ηawapac kêsa ma sêkêŋ tauŋ tagenj-tagenj jatêtu kênac eŋ gebe "Oc aê me."

²⁰ Ma Jesu gêjô èsêac awenj gebe "Amac 12 nêm teŋ, taŋ kêsac gêŋ tōŋ kêsêp laclu gêwiŋ aê.

²¹ Namalacnê Latu tau oc ésa nê lêŋ êtôm teto gêc. Tagenj ojae ηac tauma, naŋ eoc Namalacnê Latu lasê naŋ, têna êkôc eŋ atommaŋ."

Apômtaunê moasiŋ dabuŋ

(Mat 26:26-30; Luk 22:15-20; 1Kor 11:23-25)

²² Seŋ sêmoa, go Jesu kêkôc polom mêŋgêjam daŋge su ma kêpô kêkôc jakêkêŋ gêdêŋ èsêac ma kêsôm gebe "Akôc êwac, aêŋjoc ôlic tonec."

²³ Go kêkôc laclu mêŋgêjam daŋge su ma kêkêŋ gêdêŋ èsêac ma ac samob sênôm kêsêp tonanj.

²⁴ Go Jesu kêsôm gêdêŋ èsêac gebe "Aêŋjoc dec jamoatiŋ poacna tau tonec, taŋ kêkêc siŋ kêtu taêsamna.

25 Biñjanô, aê jasôm êndêj amac gebe oc janôm waiñ ñanô êtiam atom, e êndêj bêc ônê, go janôm wakuc aŋga Anôtônê gamêj.”

26 Sêṣôm wê moasinjña su acgom, go sêpi Lôckatêkwi sêja.

Jesu kékêj puc Petere

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Joan 13:36-38)

27 Ma Jesu kêsôm gêdêj êsêac gebe “Amac samob oc awi aê siŋ gebe teto gêc gebe ‘Aê janac ñacgejob ma domba sêc êlinj-êlinj.’

28 Mago embe jandi sa su, oc jamuŋ amac jana Galilaia.”

29 Ma Petere kêsôm gêdêj ej gebe “Samob embe sêwi aôm siŋ, mago aê taucgeŋ oc masi.”

30 Ma Jesu kêsôm gêdêj ej gebe “Biñjanô, aê jasôm êndêj aôm gebe Êmbêc tonec talec oc êtaŋ êtu dim luagêc atomgeŋ, ma aôm oc ônsa aê auc êtu dim têlêac.”

31 Ma Petere gêōc lêj tau gêc-gêcgeŋ gebe “Sênc aê êndu jawiŋ aômmaŋ, aê gabe jansa aôm auc atomanô.” Ma êsêac samob sêṣôm amboac tonanjeŋ.

Jesu keten mec gêmoa kôm Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Go ac sêô lasê gamêj teŋ, ñaê Getsemane, ma ej kêsôm gêdêj nê ñacseŋomi gebe “Aŋgôj tonec, aê gabe jatenj mec acgom.”

33 Ma kékôc Petere agêc Jakobo ma Joan sêwiŋ ej. Ej kelendec ma katu kêlênim tau gêmoa,

34 ma kêsôm gêdêj êsêac gebe “Noc katuc ôluŋ-ôluŋgeŋ e gabe jamac. Amoa tonec ma anam jali.”

35 Go kêsa ɻasawa gêngic sauŋgeŋ gêja e gêu tau gêc nom ma keteŋ gebe embe êtôm, go têm wa-pacña êôc léléc eŋ.

36 Ma kêsôm gebe “O Tamoc, aôm kôtôm gêŋ samob, ôkôc laclu tonec su aŋga aêmaŋ. Mago aêŋoc biŋ êtu tōŋ atom, aômgeŋnêm biŋ êtu tōŋ.”

37 Go gêmu gêja e gêlic êsêac sêc bêc. Ma kêsôm gêdêŋ Petere gebe “Simon, aôm gôêc bêc me. Aôm oc ônam jali ockatu ɻasawa tagerj ôtôm atom me.

38 Aŋam jali to ateŋ mecmaj gebe lêtôm êtap amac sa atom. ɻalau ôli palê, mago ôlim tekwem gêbac.”

39 Go gêja kêtiam ma keteŋ mec kêsôm biŋ tonanĝenj.

40 Ma gêmu gêja kêtiam e gêlic êsêac sêc bêc gebe mateŋjanô ɻawapac kêsa su ma sêjam kauc biŋ sêjô eŋ awêŋa.

41 Go gêmu gêja kêtu dim têlêacña ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Aêc bêc to alêwanj taôm amoa me. Kêtômgac, ɻanoc tau kêdabiŋgac. Alicgac me, sêkêŋ ɻamalacnê Latu êsêp lau sec lemenj.

42 Andi sa ma tawac. Alic acgom, ɻac-eoc-aê-lasêwaga mênkêdabiŋgac.”

Sêkôc Jesu tōŋ

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Joaŋ 18:2-12)

43 Kêsôm biŋ gêmoa ma gacgeŋ êsêac 12 nêŋ teŋ, Juda, kêkôc lau pom teŋ sêôc siŋ to olopoac aŋga lau dabuŋsêga to biŋsutau ma laumata nêŋ sêmêŋ.

44 ɻac-eoc-eŋ-lasêwaga kêkêŋ ɻabelo teŋ gêdêŋ êsêac gebe “ɻac tanj jalêšôp eŋ alianô naŋ, ɻac tau tonanj. Akôc eŋ tōŋ ma ajop eŋ ɻapep ana.”

45 Jagêô lasê e gacgeñ gêdêñ Jesu gêja ma kêsôm gebe “Mêtêmôkê,” ma kêlêsôp eñ alianô.

46 Ma êsêac sêjac lemenj kêsêp eñ ma sêkôc eñ tôj.

47 Go êsêac, tanj sêkô sêwinj Jesu nañ, nêñ ñac teñ gêbuc nê siñ sa ma gêjac dabuñsêganê sakiñwaga e kêpa tañalaunj su.

48 Ma Jesu awa gêjac êsêac ma kêsôm gebe “Amac amêñ abe akôc aê tôj, mago agôm amboac adêñ kêjañgowaga teñ, tec aôc siñ to olopoac gêwinj.”

49 Kêtôm bêcgeñ gajam mêtê gamoa lôm dabuñ gawiñ amac ma akôc aê tôj atom, mago galoc agôm gebe biñ, tanj teto gêc nañ, êtu tôj.”

50 Ma ñacseñomi s, êwi eñ siñ ma sêc sêja.

51 Ma ñapalê teñ kêdaguc eñ gêja. Eñ gi tau auc ña obogenj. Ma êsêac sebe sêkôc eñ tôj.

52 Tec kêpô obo siñ gêcña ma gêc ôli ñaômagerj gêja.

*Dabuñwaga to laumata sêgôm Jesunê biñ
(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Joañ 18:13-14, 19-24)*

53 Èsêac sêkôc Jesu dêdêñ ñac dabuñsêga sêja, ma lau dabuñsêga to laumata ma biñsutau samob sêkac tauñ sa.

54 Ma Petere gêjac tau susu kêdaguc êñ e jakêso dabuñsêganê andu ñamalac-luñ gêja jagêñgôj gêwiñ sakiñwaga ma kêsêlu ja.

55 Lau dabuñsêga to laumata samob, tanj sêkac sa sêmoa nañ, sêsôm biñ sebe sêngôliñ êpi Jesu gebe senac eñ ênduña. Mago têtap teñ sa atom.

56 Lau taêsam sêgôliñ biñ kêpi eñ, mago nêñ biñ keso tau samob.

57 Go lau ḥagēdō dēdi sa ma sēgōliŋ biŋ kēpi eŋ gebe

58 “Aēac aŋô gebe eŋ kēsōm gebe Lōm dabuŋ, taŋ sēkwê ḥa lemen̄ naŋ, aē oc janseŋ su ma jakwê teŋ êtiām atōm bēc tēlēac, jaŋgōm ḥa lemoc atom.”

59 Sēsōm sējac ḥawaegen̄, mago nēŋ biŋ keso tau ḥapan̄.

60 Ma dabuŋsēga gēdi jakēkō ḫsēac ḥaluŋ ma kētu kēnac Jesu gebe “Aōm gobē ōjō biŋ atom me. Biŋ amboac ondoc sēgōliŋ kēpi aōm.”

61 Mago Jesu gējam tau tōŋgeŋ, gējō ḫsēacnēŋ biŋ teŋ atom. Ma dabuŋsēga kētu kēnac eŋ kētiām gebe “Aōm Kilisi, ḥac taŋ alaŋem eŋ naŋ, Latu aōm me.”

62 Ma Jesu gējō eŋ awa gebe “Aec, aē tau tonec. Ma amac oc alic ḥamalacnē Latu ḫngōŋ ḥaniniŋ Natau nē anōŋa ma ḫwiŋ tao undambēŋa ḫmēŋ.”

63 Ma dabuŋsēga kēkac nē ḥakwē gēngic ma kēsōm gebe “Tapō lēna lau sēsōm biŋ lasēŋa ḥagēdō ētu asageŋja.

64 Biŋ alōb-alōb tau tec aŋōgac. Ma abe amboac ondoc.” Tec ḫsēac samob sēsōm kētu ton̄ gebe “Eŋ ḥac tobiŋ tec ḫmac ḫndugeŋ.”

65 Lau ḥagēdō sēkasōp kēpi eŋ ma sēkwa eŋ lanōanō auc, go sēmēgōm lemen̄ ma tētuc eŋ ma sēsōm gēdēŋ eŋ gebe “Oc lasēmaŋ, asa kētuc aōm.” Ma sakinwaga sēkōc eŋ su to tētāp eŋgeŋ.

Petere gēsa Jesu auc

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Joaŋ 18:17, 25-27)

66 Ma Petere gēmoa bēbē gēmoa malacluŋ ma dabuŋsēgan̄ sakinwagao teŋ gēmēŋ.

67 Eŋ gêlic Petere kêsêlu ja, ma mata gê eŋ e kêsôm gebe “Aôm tec gôwiŋ Jesu Nasaretja amboac tonaj.”

68 Mago eŋ kêpa tau gebe “Aê kajala ma ɻoc kauc kêsa kêpi biŋ, taŋ aôm kôsôm naŋ atom.” Go eŋ kêsa sacgêdô gêja ma talec kêtaŋ.

69 Sakiŋwagao tau gêlic eŋ ma kêsôm kêtiam gêdêŋ lau, taŋ sêkô-sêkô naŋ, gebe “Êsêacnêŋ ɻac teŋ tôŋê.”

70 Ma eŋ kêpa tau kêtiam. Sauŋgeŋ acgom, go lau, taŋ sêkô-sêkô naŋ, sêšôm gêdêŋ Petere kêtiam gebe “Biŋjanôgoc, êsêacnêŋ ɻac teŋ aôm gebe aôm ɻac Galilaiaŋa teŋ.”

71 Mago eŋ gêôc awa sa kêpuc boa tau ma kêtôc lêma gebe “Aê kajala ɻac, taŋ amac asôm ênê biŋ naŋ atom.”

72 Kêsôm biŋ tonaj gêmoa e gacgeŋ talec kêtaŋ kêtua dim luagêcja. Tec Petere taê gêjam biŋ, taŋ Jesu kêsôm gêdêŋ eŋ naŋ, gebe “Talec oc êtaŋ êtu dim luagêc atomgeŋ ma aôm ônsa aê auc êtu dim têlêac.” Taê gêjam birl tonaj ma kêtaŋ ɻanô.

15

Jesu kêkô Pilata laŋônêm

(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Joaŋ 18:28-38)

1 Bêbêc kanucgeŋ lau dabuŋsêga to laumata ma biŋsutau to lau ɻanô samob sêkac sa jasêšôm biŋ kêtua tôŋ, go sêšô Jesu tôŋ ma sêkêŋ eŋ gêdêŋ Pilata gêja.

2 Ma Pilata kêtua kênac eŋ gebe “Judanêŋ kiŋ aôm me masi.” Tec Jesu gêjô eŋ awa gebe “Kôsôm̄gac.”

3 Ma lau dabuŋsêga sêgôliŋ biŋ taêsam kêpi eŋ.

4 Tec Pilata kêtû kênac eñ kêtiam gebe “Aômnêm biñ ôjô êsêac awenja gêc atom me. Ôlic acgom, êsêac sêgôlinj biñ gwalêkinj kêpi aômgoc.”

5 Mago Jesu gêjô biñ teñ kêtiam atom, tec Pilata gê taê eñ.

Sêsôm kêtû tôy gebe Jesu êmac endu

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Joaq 18:39-19:16)

6 Kêtôm omsêgagenj Pilata kêgaboac ñac kapoacwalôña teñ su gêdêñj êsêac kêtôm teteñ.

7 Ma ñac teñ, ñaê Baraba, gêngôj kapoacwalô gêwiñj sêli-lausawaga, tañ sêjac ñac teñ êndu gêdêñj tañ sêli tauñ sa nañ.

8 Tec lau sêpi sêja ma teteñ Pilata gebe êngôm êndêñj êsêac amboac gêgôm-gêgôm gêmoa.

9 Ma Pilata gêjô êsêac awenj gebe “Amac abe aê jançamboac Judanêñ kinj su êndêñj amac me masi.”

10 Gebe eñ kêjalagac gebe lau dabuñsêga sêkêñ Jesu gêdêñj eñ kêtû têntac secñja.

11 Ma lau dabuñsêga sêli lau sa gebe teteñ Pilata êngamboac Baraba su êndêñj êsêac.

12 Tec Pilata kêtû kênac êsêac kêtiam gebe “Ma eñ, tañ asam eñ gebe Judanêñ kinj nañ, jançôm eñ amboac ondoc.”

13 Ma êsêac sêmôêc kêtiam gebe “Ônac eñ êpi kakesotau.”

14 Ma Pilata kêsôm gêdêñj êsêac gebe “Eñ gêgôm sec ondoc.” Mago êsêac sêmôêc sêôc aucgenj gebe “Ônac eñ êpi kakesotau.”

15 Pilata gebe ênac malô lau têntac, tec kêgaboac Baraba su gêdêñj êsêac ma kêsôm si Jesu ma kêkêñ eñ gêja gebe sêncac eñ êpi kakesotau.

*Sinjwaga sêsu Jesu susu
(Mat 27:27-31; Joaq 19:2-3)*

16 Siñwaga sêwê Jesu sêja gôliŋ-waganê andu ma sêkalem siñwaga samucgeŋ sa.

17 Go sêkêŋ eŋ kêsô ḥakwê asôsamuc teŋ ma sêmoê okêm kêtû sunsun jasêkêŋ eŋ kékuc.

18 Ma awen gêjac eŋ to sê moalêc eŋ gebe “Ju-danêŋ kiŋ, ômoa ḥajamôŋ.”

19 Ma si eŋ ḥa ópic kêsêp môkêapac to sêkasôp kêpi eŋ, ma sêpôŋ aeñduc to awen gêôc eŋ.

20 Sêsu eŋ susu su acgom, go sêkwalec ḥakwê asôsamuc naŋ su ma sêu tau nê ḥakwê gêsaŋ eŋ kêtiam. Ma sêwê eŋ sêsa sêja sebe sêncac eŋ êpi kakesotau.

*Sêjac Jesu kêpi kakesotau
(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Joaq 19:17-27)*

21 Sêsa sêja e dêdac ḥac teŋ kêsa aŋga kôm gêmêŋ, Alesandere agêc Rupu tameŋi Simon aŋga Kurene. Tec sêkac eŋ g ebe êôc Jesunê kakesotau.

22 Ma sêkôc Jesu sêpi gamêŋ Golgata sêja, tanam ôkwi gebe “Gamêŋ mokê-lacŋa.”

23 Ma sêsuŋ wain togêŋ ḥamakic gêdêŋ eŋ gebe ênôm e gedec.

24 Sêjac eŋ kêpi kakesotau su, go sebe sêncac sam ênê ḥakwê, tec sêpuc kapoac gebe sêlic asa oc êkôc asageŋ.

25 Oc mêmigic lauŋ sa ma sêjac eŋ kêpi kakesotau gêja.

26 Ma teto ḥabiŋ gêwiŋ gebe “Ju-danêŋ kin tonec.”

27 Ma sêjac kêjanjowaga luagêc sêpi kakesotau sêwiŋ eŋ, teŋ genkaleŋ ênê anôŋa ma teŋ genkaleŋ ênê gasêŋa. [

28 Tec binj, taŋ teto gêc naŋ, gebe “Sêsam eŋ gêwiŋ lau sec” naŋ, kêtutôŋ.]

29 Ma lau, taŋ sêwê sêja sêmêŋ semoa naŋ, têdaŋ gêsuŋ ma sêšom biŋ alôb-alôb kêpi eŋ gebe “Op, aôm tau, taŋ gobe onseŋ lôm dabuŋ su ma ôkwê sa êndêŋ bêc têlêac naŋ,

30 ônam taôm sa ma ôsêp aŋga kakesotau ômôêŋmaŋ.”

31 Lau dabuŋsêga to biŋsatau sêsu eŋ susu amboac tonanj to sêšom gêdêŋ tauŋ gebe “Lau ŋagêdô tec gêjam êsêac sa, mago gêjam tau sa jakêtôm atom.

32 Kilisi, Israelnêŋ kinj, êsêp aŋga kakesotau êmêŋmaŋ, go talic ec takêŋ êwiŋ eŋ.” Ma êsêagêc, taŋ sêjac agêc sêwiŋ eŋ naŋ, têtaŋ pêlê eŋ amboac tonanjgeŋ.

Jesu gêmac êndu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Joaŋ 19:28-30)

33 Gêdêŋ taŋ oc kêkô ŋaluŋ naŋ, gêsuŋbôm gêjam gamêŋ samucgeŋ auc e gêdêŋ ocmata.

34 Ma gêdêŋ ocmata tonanj Jesu gêmôêc awa kapôêŋ gebe “Êli, Êli lama sabatani,” tanam ôkwi gebe “Aênjoc Anôtô, aênjoc Anôtô, amboac ondoc gôwi aê siŋ.”

35 Ma lau ŋagêdô, taŋ sêkô ŋagala naŋ, sêŋô tec sêšom gebe “Kec, eŋ gêmôêc Elia.”

36 Ma ŋac teŋ kêlêti gêja kêsac mëckelep tôŋ kêsêp bu ŋamakic ma jagêsuŋ gêdêŋ eŋ gênôm ma kêsôm gebe “Akôgeŋ ma talic acgom, Elia oc mëŋêkôc eŋ su me masi.”

37 Go Jesu gêmôêc awa kapôêŋ ma gêmac êndu.

38 Ma obo balin̄, tan̄ gen̄kaleŋ lôm dabuŋ naŋ, kêkac tau gêngic gêja luagêc aŋga ɳaô e jakêsu ɳalabu.

39 Ma kapitai, tan̄ kêkô kêkanôŋ Jesunê kakesotau naŋ, kêkô e gêlic Jesu gêmac êndu amboac tonan̄ ma kêsôm gebe “Nac tonec Anôtônê Latu eŋ bin̄janôgoc.”

40 Lauo ɳagêdô sêkô ec jaêcgeŋ ma sêlic sêwiŋ. Èsêacnêŋ ɳagêdô tonec Maria Magdalanya ma Jakobo sauŋ agêc Joses tenenji Maria ma Salome.

41 Gêdêŋ tan̄ Jesu gêmoa Galilaia naŋ, lauo tonan̄ têdaguc eŋ ma sêjam sakiŋ eŋ. Ma ɳagêdô taêsam, tan̄ sêpi Jerusalem sêwiŋ eŋ sêja naŋ, sêkô sêwiŋ amboac tonan̄.

Sêsuŋ Jesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Joaŋ 19:38-42)

42 Nakêtula ma sêmasaŋ tauŋ gebe ɳaeleŋ oc sêlic sabat.

43 Tec kasêga towae teŋ, ɳaê Josep aŋga Arimatia, gêmêŋ, tan̄ gêōŋ Anôtônê gamêŋ amboac tonan̄ naŋ. Eŋ taê kêpa sugeŋ kêsô gêdêŋ Pilata gêja ma keten̄ Jesunê ɳawêlêlaŋ.

44 Pilata gêŋô gebe Jesu gêmac êndu su, tec gê go ma gêmôéc kapitai tau mêmekêtu kênac eŋ gebe “Nac tau gêmac êndu su me.”

45 Eŋ gêŋô kêtû katô aŋga kapitainê, tec gêwi ɳawêlêlaŋ siŋ gêdêŋ Josep.

46 Ma Josep gêjam ôli obo kwalam-kwalam teŋ ma jakêkôc eŋ su aŋga kakesotau mêmekêsaŋ eŋ kêsêp obo tonan̄ ma ketoc eŋ gêc sêô teŋ, tan̄ sêsap kêsêp poc naŋ, ma kêsabi poc jagêsaŋ sêawa auc.

⁴⁷ Ma Maria anja Magdala agêc Joses têna Maria sêlic gamêŋ, taŋ tetoc eŋ gêc naŋ.

16

Jesu gêdi sa

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Joan 20:1-10)

¹ Sabat gêbacnê acgom, go Maria anja Magdala agêc Jakobo têna Maria ma Salome sêjam ôli gêjmalu sebe nasêniŋ oso eŋ.

² Tec woke ŋabêc ŋamataŋa gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ jasêô lasê sêô, go oc kêpi.

³ Ma sêšôm gêdêŋ tauŋ gebe “Asa ênsambi poc anja seawa su êndêŋ aêac.”

⁴(Gebe poc tau kapôeŋ.) Sêôc mateŋanô sa e sêlic poc tau sêسابي su.

⁵ Tec sêšô sêlêlôm sêja e sêl ic ŋac matac teŋ to ŋakwê sêpsêp balin gêngôŋ kêsi anôŋa ma selendec.

⁶ Ma eŋ kêšôm gêdêŋ êsêac gebe “Alendec atom. Amac asôm Jesu Nasaretŋa, taŋ sêjac eŋ kêpi kake-sotau naŋ. Eŋ gêdi sa su, gêmoa tonec atom. Alic, mala taŋ tetoc eŋ gêc naŋ tonec.

⁷ Ana ma asôm ŋawae êndêŋ ênê ŋacseŋomi to Petere genje Eŋ oc êmuŋ amac êna Galilaia, oc alic eŋ anja ônê êtôm biŋ, taŋ kêšôm gêdêŋ amac naŋ.”

⁸ Tec lauo tau sêsa anja sêô sêc sêja gebe têtêñêp e katuŋ gêjaŋa. Ma sêšôm biŋ teŋ gêdêŋ lasi teŋ atom gebe têtêc tauŋ.

Jesu yeoc tau lasê gêdêŋ Maria Magdalanya

(Mat 28:9-10; Joan 20:11-18)

⁹ Jesu gêdi sa gêdêŋ woke ŋabêc ŋamataŋa gêdêŋ bêbêc kanucgeŋ su acgom, go geoc tau lasê gêdêŋ

Maria aŋga Magdala, taŋ kêtinj ɳalau sec 7 aŋga ênê sêsa sêja naŋ, kêtû ɳamata.

10 Awê tau gêja ma kêsôm ɳawae gêdêŋ nê lau, taŋ sêmoa sêwiŋ eŋ naŋ. Ésêac sêmoa tonêŋ ɳalêlôm ɳawapacgenj ma têtaŋ.

11 Ésêac sêŋô gebe Jesu gêmoa mata jali ma awê tau gêlic eŋ, mago sêkêŋ gêwiŋ atom.

*Jesu geoc tau lasê gêdêŋ ɳacsejomi luagêc
(Luk 24:13-35)*

12 Tonaŋ su acgom, go Jesu geoc tau lasê gêjam ɳac teŋ laŋô gêdêŋ êsêagêc ɳac luagêc, taŋ sêselêŋ sêmoa gamêŋ ɳasawa teŋ.

13 Naclagêc tonanj sêja sêšôm ɳawae gêdêŋ lau ɳagêdô, mago sêkêŋ gêwin êsêagêc atom amboac tonanĝenj.

*Jesu geoc tau lasê gêdêŋ nê aposolo
(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Joaq 20:19-23)*

14 Kêtû ɳamu eŋ geoc tau lasê gêdêŋ lau 11 gêdêŋ taŋ senj gêŋ sêŋgôŋ tebo, ma kêsôm êsêac kêtû sêkêŋ gêwiŋ atom to kêtû nêŋ ɳalêlôm ɳadaniŋa, gebe êsêac sêkêŋ gêwiŋ lau, taŋ sêlic eŋ gêdi sa ɳanô naŋ, nêŋ biŋ atom.

15 Ma kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Atôm nom ɳagamêŋ samob ana ma anam mêtê ɳawae ɳajam êndêŋ ɳamalac pebenj.

16 Lau taŋ sêkêŋ gêwiŋ ma sêliŋ saŋgu naŋ, Anôtô oc ênam êsêac kêsi. Ma êsêac, taŋ sêkêŋ gêwiŋ atom naŋ, oc sênaŋa.

17 Gêŋtalô tonec oc êwiŋ lau-sêkêŋ-gêwiŋwaga gebe têtinj ɳalau sec su sênam aê laŋôc to sêšôm biŋ ɳa aweŋ wakuc,

18 lemenj sêkôc moac sa ma embe sênôm gêj
ŋamalic teŋ, oc êmalic êsêac atom, sêu lemenj ênsac
lau gêmac ma oc ŋajam êsa.”

*Jesu kêpi undambê gêja
(Luk 24:50-53; Apos 1:4-11)*

19 Apômtau Jesu kêsôm biŋ gêdêŋ êsêac su acgom,
go Anôtô kêsuŋ eŋ sa kêpi undambê jagêŋgôŋ ênê
anôŋa.

20 Ma ŋacseŋomi tauŋ têtôm gamê samob sêja ma
sêjam mêtê kêtôm gamêŋgeŋ ma Apômtau gêjam
kôm gêwiŋ êsêac to kêpuc nê biŋ tōŋ ŋa gêŋtalô, taŋ
gêgôm naŋ.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New
Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb